

samk

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

HEIDI WITTFOTH

Ensiapuopas Taivassalon varhais- kasvatuksen henkilökunnalle

Opinnäytetyö

HOITOTYÖN TUTKINTO-OHJELMA
2022

Tekijä Wittfooth, Heidi	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä Kesäkuu 2022
	Sivumäärä 32 Liitteet 10	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Lasten ensiapuopas Taivassalon varhaiskasvatuksen henkilökunnalle		
Tutkinto-ohjelma Hoitotyö		
Tiivistelmä <p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa ensiapuopas Taivassalon varhaiskasvatuksen henkilökunnalle lasten yleisimmistä tapaturmista ja niiden ensiavusta. Tarkoituksena oli myös pitää henkilökunnalle ensiapukoulutus tuotetun materiaalin pohjalta. Ensiapuoppaan tavoitteena oli lisätä päiväkodin henkilökunnan osaamista äkillisissä lasten tapaturmatilanteissa sekä kehittää heidän valmiuksiaan ja taitoja kohdata ensiapua vaativa lapsi. Tavoitteena oli lisätä lasten turvallisuutta varhaiskasvatuksessa henkilökunnan kouluttamisen ja tuottamani materiaalin avulla. Tavoitteena oli motivoida ja innostaa henkilökuntaa aiheen tärkeydestä, sekä antaa valmiuksia, tietämystä ja osaamista kohdata ensiapua vaativa lapsi. Opinnäytetyön tilaajana oli Taivassalon kunta. Opinnäytetyö toteutettiin projektiopinnäytetyönä. Tuotoksen sekä koulutuksen arvioinnissa käytettiin apuna kirjallista palautetta Taivassalon kunnan varhaiskasvatuksen henkilökunnalta.</p> <p>Opinnäytetyön tuotoksen ja pidetyn koulutustilaisuuden arviointi suoritettiin kirjallisen palautteen avulla. Varhaiskasvatuksen henkilökunta vastasi heille esitettyihin kysymyksiin, joiden avulla arviointi suoritettiin. Opinnäytetyön tuotos arvioitiin onnistuneeksi ja laadukkaaksi kokonaisuudeksi. Arvioinnissa ensiapuoppaan kerrottiin olevan kattava ja selkeä kokonaisuus, jota täydensi laadukkaat valokuvat ensiaputilanteista. Koulutustilaisuus oli palautteiden perusteella hyödyllinen. Koulutustilaisuus oli arviointien mukaan selkeä, rauhallinen ja asiantuntevasti esitetty.</p> <p>Jatkotutkimusehdotuksena olisi selvittää miten tehty ensiapuopas on palvellut henkilökunnan tarpeita jatkossa. Mielenkiintoista olisi myös tietää, onko ensiapuoppaan sekä koulutuksen avulla saadulla tiedolla ollut hyötyä lasten ensiaputilanteissa.</p>		
Avainsanat Ensiapu, lapset, tapaturmat, varhaiskasvatus		

Author Wittfooth, Heidi	Type of Publication Bachelor's thesis	Date June 2022
	Number of pages 32 Appendices 10	Language of publication: Finnish
Title of publication Children`s first aid guide for Taivassalo`s early childhood education staff		
Degree programme Nursing		
Abstract <p>The purpose of this thesis was to provide a first aid guide to Taivassalo's early childhood education staff on the most common accidents involving children and their first aid. It was also intended to provide first aid training for staff based on the material produced. The aim of the first aid guide is to increase the competence of the kindergarten staff in the event of a sudden child accident and to develop their ability and skills to deal with a child in need of first aid. The aim is also to increase the safety of children in early childhood education through staff training and the material I produce. The aim is to motivate and inspire the staff about the importance of the topic, as well as to provide the ability, knowledge, and skills to face a child in need of first aid. The client of the thesis was the municipality of Taivassalo. The thesis was implemented as a project thesis. Written feedback from the Taivassalo municipality's early childhood education staff was used to evaluate the output and the training.</p> <p>First aid trainig and material which was greated for the thesis has been evaluaded based on the litteral feed back given by the partisipants. Early childhood education staff replied to questionnaire after the trainig. Evaluation was based on the feed back of these replies. First aid training and prodused materials were evaluaded succeded and through out high quality. First aid guidebook was said to be comprehensive and definite through out and was complited with representational pictures of first aid situations. Based on the feedback also the trainig was very useful. Also based on the feedback of the first aid trainig, it was clear, calm and presented professionally.</p> <p>A further research proposal would be to find out how the first aid guide has served the needs of the staff in the future. It would also be interesting to know whether the information obtained through the first aid guide and the training has been useful in children's first aid situations.</p>		
Keywords First aid, children, accidents, early childhood education and care		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTINEN PERUSTA	6
2.1 Lasten ensiapu.....	6
2.2 Lasten tapaturmat	7
2.3 Ensiapu varhaiskasvatuksessa.....	10
2.4 Opinnäytetyön menetelmät	10
2.5 Aikaisemmat opinnäytetyöt	11
2.6 Aikaisemmat tutkimukset.....	15
3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA TARKOITUS	15
4 OPINNÄYTETYÖN SUUNNITTELU	16
4.1 Kohderyhmän kuvaus.....	16
4.2 Eteneminen.....	17
4.3 Resurssit ja riskit	17
4.4 Arviointisuunnitelma.....	18
5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	19
6 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI	22
6.1 Opinnäytetyön aikataulun arviointi.....	22
6.2 Tavoitteiden saavuttamisen arviointi	23
6.2.1 Varhaiskasvatuksen henkilökunnan arvio ensiapuoppaasta	24
6.3 Opinnäytetyön itsearviointi.....	25
6.4 Oman osaamisen kehittymisen arviointi	26
6.5 Resurssien ja riskien hallinnan arviointi	27
6.6 Opinnäytetyön eettiset näkökulmat.....	27
7 POHDINTA	28
LÄHTEET	
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatuksessa sattuu usein tapaturmia, suurin osa näistä on kaatumisia, puutoamisia tai törmäyksiä. Tapaturmista valtaosa tapahtuu ulkona. Vammat ovat useimmiten lieviä, mutta joka kymmenes vaatii kuitenkin sairaalahoitoa. Ympäristön turvallisuus on osa ennaltaehkäisevää toimintaa, mutta myös henkilökunnan varautuminen ja riittävä osaaminen ensiaputilanteissa on osa turvallista varhaiskasvatuksen arkea. (Opetushallitus, 2022.) Varhaiskasvatuslaissa varhaiskasvatuksen tavoitteet ovat varmistaa lapsen kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö (varhaiskasvatuslaki 13.7.2018/540, 3§).

Tilanteisiin, joissa tarvitaan ensiapua voi joutua koska vain. Hyvät ensiaputaidot auttavat jokaista tunnistamaan tilanteen, jossa ensiapua tarvitaan ja antaa hyvät lähtökohdat avunantoon. (Terveyskylä, 2022.)

YK:n lapsenoikeuksien sopimuksien mukaan jokaisella lapsella on perusoikeus turvallisuuteen. Aikuisten vastuu on järjestää lapselle sellainen elinympäristö, jossa lapsella on turvallista liikkua, kasvaa ja kehittyä. (Terveiden ja hyvinvoinninlaitos, 2021.)

Lapset kehittyvät ja kasvavat eri tahtia, siksi jokaisen lapsen ikä ja kehitystaso on otettava huomioon tutkiessa loukkaantunutta lasta sekä ensiapua annettaessa. Kun lapsi on satuttanut itseään, onkin tärkeää ensi arvioida tilanne, tämän jälkeen laskeutua lapsen tasolle ja jutella hänelle lapsen kehitystason mukaan. Tilanne tulee pitää mahdollisimman rauhallisena ja on luotava mahdollisimman turvallinen ilmapiiri. Lapselle on tärkeää kertoa mitä tulee tapahtumaan ja mihin hoitotoimiin ollaan ryhtymässä. (Castren ym., 2014, s. 342.)

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä Taivassalon kunnan päiväkotikiikkupöytätyön henkilökunnalle ensiapupuopas päiväkotikiikkupöytätyön tavanomaisista tapaturmista

ja ensiapua vaativista tilanteista. Tarkoituksena on myös pitää päiväkodin henkilökunnalle ensiapukoulutus tuotetun materiaalin pohjalta.

Tavoitteena on lisätä päiväkodin henkilökunnan osaamista äkillisissä lasten tapaturmatilanteissa sekä kehittää heidän valmiuksiaan ja taitoja kohdata ensiapua vaativaa lasta. Tavoitteena on myös lisätä lasten turvallisuutta varhaiskasvatuksessa henkilökunnan kouluttamisen ja tuottamani materiaalin avulla. Tavoitteenani on saada varhaiskasvatuksen henkilökunta innostumaan ja motivoitumaan ensiavun tärkeydestä, sekä lisätä heidän tietämystään ja osaamistaan kohdatessaan ensiapua vaativan tilanteen.

Taivassalon varhaiskasvatuksen laadun perustana on varhaiskasvatussuunnitelma, joka on laadittu kolmen kunnan yhteistyönä. Toimintakulttuurin kehittämisessä sitä ohjaavat periaatteet määrittävät, että turvallisuuden edistämiseen kuuluu myös tapaturmien suunnitelmallinen ehkäisy ja seuranta, turvallisuuskasvatus sekä tiloista ja välineistä huolehtiminen. Varhaiskasvatus edellyttää toimivaa ja sitoutunutta turvallisuuden johtamista sekä turvallisuusasiat hallitsevaa henkilöstöä. (Taivassalon kunta, 2021.)

Taivassalon kunnan varhaiskasvatus on opinnäytetyöni tilaaja ja yhteyshenkilönä toimi varhaiskasvatuksen johtaja. Taivassalon kunta tarjoaa varhaiskasvatusta Päiväkoti Pikkupoijussa. Varhaiskasvatus kuuluu sivistystoimen alaisuuteen ja palvelulautakunta vastaa varhaiskasvatuksen järjestämisestä. (Taivassalon kunta, 2021.)

2 OPINNÄYTETYÖN TEOREETTINEN PERUSTA

2.1 Lasten ensiapu

Ensiapu on heti tapahtumapaikalla annettavaa ensiapua, joka voi estää tilan pahenemista ja sillä voidaan turvata autettavan peruselintoiminnot (Suomen Punainen risti, 2021). Lasten ensiapu ei juurikaan poikkea aikuisen ensiavusta. Pääpiirteissään

ensiapua annetaan samalla tavalla lapsille kuin aikuisillekin. Esimerkiksi verenvuodon tyrehdytys hoidetaan samalla tavalla, haavaa painamalla. Ensiaputoimissa on kuitenkin suhteutettava lapsen koko annettavaan apuun. Elvytyksessä lapselle riittää puhalluksessa henkäys ja painalluksissa käytetään muutamaa sormeaa kämmenen sijaan. Pienestä lapsesta ensiaputilanne voi tuntua ahdistavalta ja pelottavalta, lapset myös hättäänntyvät helposti ensiapua vaativissa tilanteissa. Siksi ensiapua antaessa aikuisen tulee pysyä rauhallisena ja tilanne tulee hallita hyvin. Ensiaputilanteita tulisikin harjoitella säännöllisesti, jotta taito sekä osaaminen säilyy. (Suomen Punainen Risti, 2021.)

Lasten ensiaputilanteessa lasta voi olla haasteellista tutkia iästä ja kehitystasosta riippuen. Ensiavun antamiseen vaikuttaa myös lapsen ikä ja koko. Tärkeää ensiaputilanteissa on, että aikuinen pysyy rauhallisena ja rauhoittaa tilannetta. Aikuisen toiminnan tulee olla määrätietoista ja lapselle on tärkeintä, ettei ensiapu tilanteesta jää ikäviä kokemuksia. Hyvät kokemukset lapselle ensiaputilanteissa helpottaa hänen hoitotyötään jatkossa. (Storvik-Sydänmaa, ym., 2019, s. 76–77.)

Ensiaputilanteissa on tärkeää kohdata lapsi hänen kehitystasonsa mukaisesti ja puhua lapselle sellaisilla sanoilla, jotka hän ymmärtää. Lapsen kivun tuntemusta tulee välttää mahdollisimman hyvin, esimerkiksi kun tutkii lapsen kipualuetta, kivuntutkiminen tulee aloittaa kivuttomasta kohtaa, ettei lapsi säikähdä kipua jo heti tutkimisen alkuun. (Storvik-Sydänmaa, ym., 2019, s. 76.)

Lapsi ei itse osaa välttämättä kertoa mitä on tapahtunut, joten tilanteen selvittäminen onkin tärkeää muilta tapahtumapaikalla olleilta. Toisaalta lapsipotilaan akuutissa ensiapua vaativassa tilanteessa ei aina ole suinkaan tärkeintä löytää tarkkaa diagnoosia, tärkeintä on todeta, ettei lapsella ole kaikki kunnossa ja että tarvittaviin ensiaputoimiin osataan välittömästi tarttua. Lapsipotilaiden kohdalla kannattaa herkästi konsultoida lääkäriä. (Castren ym., 2014, s. 343–344.)

2.2 Lasten tapaturmat

Tilannetta kun ihminen loukkaantuu tai menehtyy odottamattoman tapahtuman seurauksena, kutsutaan tapaturmaksi. Erilaiset ruumiilliset vammat ovat tapaturmien

yleisimpiä tunnusmerkkejä. Neljänneksi yleisin kuolinsyy onkin juuri tapaturmat. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2020, s. 14.) Tapaturmien ehkäisyssä tulisi keskittyttävä turvallisuuskulttuurin parantamiseen. Ihmisten osaamista ja tietoisuutta tapaturmien ehkäisystä tulisi vahvistaa. Taitojen ja tiedon vahvistuessa kasvavat myös vaarojen ja vaaratilanteiden arviointi ja riskihakuisen toiminnan tunnistaminen ja niiden välttäminen. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2020, s. 22–23.)

Lasten yleisimpiä varhaiskasvatuksessa tapahtuvista tapaturmista on kaatuminen, törmäys tai putoaminen. Ennakointi ja varautuminen on tapaturmissa tärkeintä. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2008.)

Pieniä tapaturmia sattuu lapsille päivittäin, useimmiten päiväkodissa tapahtuvat tapaturmat ovatkin pieniä kolhuja ja ruhjeita, nämä pienet vammat paranevat yleensä nopeasti. Suurin osa tapaturmista tapahtuu päiväkodin piha-alueella sekä liikuntahetkissä. Lasten leikin tiimellyksessä usein tulee kaatumisia ja kolhuja, koska lapset eivät hahmota kehoaan tarpeeksi hyvin ja eivät ymmärrä kykyjensä rajoja. Lasten tapaturmia voikin hyvin päiväkodissa ehkäistä ennakoinnilla, rajojen asettamisella ja tilojen sekä ympäristön huomioimisella. Myös lasten valvonnalla on iso osuus tapaturmien välttämässä. Osa lasten tapaturmista voidaan hoitaa jo päivähoidossa, mutta jotkut vaativat sairaalahoitoa taikka seurantaa. Varhaiskasvatuksen liikuntahetkissä ja ulkoilussa onkin syytä noudattaa sovittuja ohjeita ja käyttää turvavarusteita, kuten kypärää ja suojalaseja. (Terveyskylä, 2021.)

Putoamiset ja kaatumiset ovat yleisin syy lasten sairaalaan joutumiselle. Putoamisia tapahtuu eniten alle vuoden ikäisille lapsille, jotka putoavat hoitopöydältä tai sängyltä. Vähän isommat lapset, jotka osaavat kiipeillä, saattavat pudota korkeammaltakin. Kaatumisia tapahtuu kaikenikäisille, kotona, ulkona leikkiessä ja urheillessa. Näiden tapaturmien seurauksena on useimmiten pintanaarmuja, haavoja, kuhmuja ja mustelmia. Muita yleisiä seurauksia ovat luiden murtumat, nivelten venähdykset sekä eriaseteiset aivotärähdykset. (Muurinen & Surakka, 2001, s. 261.)

Varhaiskasvatuksen henkilökunnan ensiapuosaamisessa onkin hyvä perehtyä minkälaisia tapaturmia lapsille voi sattua päiväkodissa. Lisäksi henkilökunnan ensiapuosaaminen on varmistettava säännöllisellä kouluttamisella, jotta voidaan ehkäistä tilan

huononemiset sekä voidaan antaa pelastavaa ensiapua hätätilanteissa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2005.) Lapsen ikä ja kehitystaso vaikuttavat millaisia tapaturmia yleisimmin tapahtuu, lapset eivät myöskään vielä ymmärrä mikä on vaarallista sekä eivät noudata aina annettuja ohjeita. (Terveyskylä, 2022.)

Yleisimpiä varhaiskasvatuksessa tapahtuvia ensiapua vaativia tapahtumia ovat kaatuminen, putoaminen ja törmäys. Näiden varalta varhaiskasvatuksen henkilökunnan on osattava toimia tilanteissa, joissa lapsi voi loukkaantua. Kolhut, haavat, nenäverenvuoto ja ihorikot ovat näissä yleisimpiä mitä lapselle voi sattua. (Muurinen & Surakka, 2001, s. 261.) Haavat ovat useimmiten pinnallisia ja pieniä. Näissä tilanteissa usein selviydytään pienillä toimenpiteillä, kuten haavan puhdistamisella, laastarilla ja kylmäpussilla. On hyvä osata varautua myös isompiinkin ruhjeisiin, kuten nyrjähdyksiin, murtumiin tai jopa tajuttomuuteen. Näiden taitojen kertaaminen säännöllisesti vahvistaa osaamista ja onnettomuuden hetkellä, on helpompi lähteä toteuttamaan laadukasta ensiapua. (Suomen Punainen Risti, 2022.)

Varhaiskasvatuksessa tapahtuu myös silmävammoja sekä hammastapaturmia, kuten mailapeliin, metsäretkien tai putoamisten seurauksena. Eläintenpistoihin tai puremiin on syytä myös osata varautua asianmukaisesti. Ampiaisen pistos aiheuttaa yleisimmin anafylaksiaa eli äkillisiä yliherkkyysoireita. Vaikea anafylaksia voi johtaa jopa kuolemaan hoitamattomana. Tämän nopea tunnistaminen ja ensiapu, voi pelastaa jopa lapsen hengen. (Suomen Elvytysneuvosto, 2022.)

Palovammat, auringonpistos sekä paleltumat ja alilämpöisyys on huomioitava etenkin ulkoilutilanteissa. Varautumisella ja oikeanlaisella pukeutuminen ulkoillessa on iso merkitys näiden ehkäisyssä. Myös lasten oireiden havainnoinnilla voidaan ehkäistä tilanteiden pahentuminen. (Suomen Punainen Risti, 2022.)

Lapset tutustuvat maistelemalla löytämiään asioita ja laittavat niitä suuhunsa. Joskus suuhun laitettu vierasesine saattaa tukkia hengitystiet kokonaan ja tarvitaan ensiapua. Samoin lasten maistelut voivat johtaa myrkytystilanteisiin. Myrkytystietokeskuksesta saadaan näihin tilanteisiin lisätietoa ja toimitaan annettujen ohjeiden mukaisesti. (Suomen Punainen Risti, 2022.)

Hätänumerot tulee sijoittaa varhaiskasvatuksen tiloissa keskeisille paikoille, jotta ne ovat helposti löydettävissä tapaturmien sattuessa. Myös päiväkodin yhteystietojen olla nopeasti saatavilla, jotta apu osataan ohjata oikeaan paikkaan. (Päivähoidon Turvallisuussuunnittelu, 2008, s. 25.)

2.3 Ensiapu varhaiskasvatuksessa

Työntajan vastuulla on, että työsuojelun toimintaohjelma ja työntekijöiden ensiapuosaaminen on ajan tasalla. Toimintasuunnitelmaan voidaan määritellä riskien minimoimista mahdollistavat toimenpiteet. Varhaiskasvatuksessa on oltava sairaskoh-
tauksien ja tapaturmien varalta menettelyohje. Työnantajan on myös koulutettava riittävä määrä ensiaputaitoista henkilökuntaa ja harjoituksia on oltava säännöllisesti. Varhaiskasvatuksen toimitiloissa on oltava myös ensiapuvälineet sekä ne on tarkistettava säännöllisesti. Näiden välineiden ylläpitäjäksi on nimettävä tietty henkilö. Lisäksi niiden sijoituspaikka on oltava kaikkien tiedossa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2005.)

Varhaiskasvatuksessa henkilökunnan kouluttaminen lasten ensiaputilanteisiin on tärkeää lasten tapaturma-alttiuden takia. Varhaiskasvatuksessa tapahtuu usein pieniä haa-
vereita. On syytä varautua lisäksi vaativampiinkin ensiaputilanteisiin, kuten elvytykseen tai isompien verenvuotojen tyrehdyttämiseen. Varhaiskasvatuksen henkilökunnan onkin syytä hallita lasten ensiavun anto, jotta voidaan estää tilan paheneminen ennen ammattiavun saapumista paikalle. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2005.)

2.4 Opinnäytetyön menetelmät

Opinnäytetyöni on projektiopinnäytetyö, joka toteutetaan tekemällä ensiapuopas Taivassalon varhaiskasvatuksen henkilökunnalle sekä pitämällä heille ensiapukoulutus-
ilta.

Kirjallista työtä lähdetessä toteuttamaan on hyvä pohtia, kenelle se on tarkoitettu. Kieliasun tulee olla selkeä ja lauseet tulee pitää lyhyinä ja ytimekkäinä jotta teksti on helposti ymmärrettävää. Teksti on hyvä tiivistää selkeäksi kokonaisuudeksi. Sisällön

tulisi olla helposti sisäistettävää ja vastattava kysymyksiin; mitä, miksi, milloin, miten ja missä? Materiaalissa voi käyttää tekstin lisäksi selventäviä kuvioita, kaavioita, taulukoita ja kuvia. (Kyngäs ym, 2007, s. 126–127.)

Tarkoituksenmukainen ja hyvä koulutus saadaan aikaiseksi vain tietämällä mihin tarpeisiin koulutusta ollaan järjestämässä. Koulutuksesta tulee onnistunut ja kattava kun tilaajan toiveet otetaan huomioon yhdessä tekijän kanssa. Koulutuksen pitäjällä on myös omat tavoitteensa, mutta yhteistyössä koulutettavien kanssa koulutuksesta saadaan kattava ja tarkoituksenmukainen kokonaisuus. (Kupias & Koski, 2012, s. 11–13.)

Hyvän koulutuksen tarkoituksena on opettaa uutta taikka vahvistaa jo opittuja asioita. Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa kuulijoiden osaamista aiheesta. Onkin tärkeää pohtia mihin koulutuksella pyritään ja mitä osallistujat oppivat koulutuksen aikana. (Kupias & Koski, 2012, s. 15.)

Koulutukseen osallistuvien ennako-odotukset voivat olla hyvinkin erilaisia. Koulutuksen sisältöön voidaankin pyytää ennakkoon osallistujien toiveita aihealueista, näin kouluttaja saa osallistettua kuulijoita jo varhaisessa vaiheessa ja motivoitumaan osallistujat koulutukseen. (Kupias & Koski, 2012, s. 22.)

2.5 Aikaisemmat opinnäytetyöt

Aikaisempia tutkimuksia haettiin eri tietolähteistä, kuten Medic, Finna, Julkari ja Google Scholarista. Hakusanoina käytettiin lapset, ensiapu, varhaiskasvatus ja lasten ensiapu (LIITE 3). Tutkin tarkemmin viittä AMK-tason opinnäytetyötä (LIITE 1), joiden aiheet olivat vastaavia kuin oman opinnäytetyöni. Jokaisen viiden opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa ensiapuopas päiväkodin henkilökunnalle.

Heikkisen ja Kärkkäisen (2017) opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda Siilinjärvellä sijaitsevalle päiväkotit Touhulan varhaiskasvatuksen henkilökunnalle hyödyllinen ja helppolukuinen ensiapuopas. Tarkoituksena oli myös parantaa henkilökunnan valmiuksia ensiapua vaativissa tilanteissa. Oppaasta oli tarkoitus tehdä yleishyödyllinen,

jotta sitä voisi käyttää muutkin päiväkodit tarvittaessa. Päiväkoti Touhula on liikuntapainotteinen päiväkotikoti, jossa pienet lasten ruhjeet ja tapaturmat ovat yleisiä, ja senkin vuoksi ensiapuoppaan tarkoitus korostui. He saavuttivat omat tavoitteensa ja ensiapuoppaasta tuli selkeä ja helppolukuinen. Opas sisälsi havainnollistavia kuvia sekä helppolukuista tekstiä ensiavusta. Tilaaja sai oppaan käyttöönsä tulostettuna paperiversiona, sekä opas on saatavilla sähköisenä versiona opinnäytetyön liitteenä, josta sitä on helppo tarvittaessa tulostaa lisää. (Heikkinen & Kärkkäinen, 2017.)

Linos ja Sirviön (2017) opinnäytetyön tarkoituksena oli tehdä päiväkotikoti Keinuheosen henkilökunnalle ensiapuopas ja toteuttaa toiminnallinen tunti oppaan avulla. Tarkoituksena oli lisätä henkilökunnan ensiaputaitoja. He toteuttivat alkuun päiväkodin henkilökunnalle kyselyn, josta saatujen aiheiden mukaan ensiapuopas koottiin. Näin työ vastasi paremmin tilaajan toiveita. Oppaan tavoitteena oli luoda varhaiskasvatuksesta turvallisempaa lapsille sekä aikuisille. Oppaan oli tarkoitus palvella henkilökuntaa, mutta myös halutessaan he saivat antaa niitä myös päivähoitolaisten vanhemmille. Oppaan he toteuttivat tulostamalla A4 kokoisena ja taittamalla keskeltä puoliksi. Opas tehtiin PowerPoint ohjelmalla. Lopulta he tekivät oppaasta kaksi eri versiota. Toisen he tekivät tulostettavaan malliin, jotta saatiin keskeltä taitettava versio. Toinen oli tietokoneella helposti luettava versio. Päiväkoti sai myös oppaan muistitikulla, jotta niitä on jälkeenkä helppo tulostaa lisää tarvittaessa. Linos ja Sirviö jättivät ensiapuoppaasta havainnollistavat kuvat pois, koska halusivat pitää oppaan siistinä. Näin he halusivat erottua muiden vastaavista ensiapuoppaista. Itse koulutuksen he toteuttivat tiivistettynä tunnin mittaisena tuokiona. Ensiaputunnilla he esittelivät oppaansa ja kävivät sen käytännössä läpi. Henkilökunta pääsi tunnilla harjoittelemaan muutamia oppaassa olevia ensiaputilanteita. (Linos & Sirviö, 2017.)

Draken ja Holman (2021) opinnäytetyön tarkoituksena oli toteuttaa Rautjärvellä sijaitsevalle päiväkotikoti Karhunpesälle ensiapuopas päiväkodin henkilökunnalle. Työn tavoite oli tukea henkilökunnan valmiuksia ensiaputilanteessa. Opinnäytetyössä osallistettiin jo heti alkuun henkilökuntaa ja kysyttiin heidän toiveitaan ensiapuoppaan sisällön suhteen. Lisäksi he tekivät seinille laitettavat A3 kokoiset posterit, joissa oli henkeä uhkaavat välitöntä ensiapua vaativat tilanteet koottuna, sekä hätänumerot. Ensiapuopas tehtiin A4 kokoisina tulosteita, jotka sisälsivät havainnollistavia kuvia. Päiväkodissa ei ollut aiemmin vastaavaa opasta, joten aiheen tärkeys korostui.

Ensiapuopas oli ulkonäöltään helppolukuinen ja sisälsi vain tarvittavat selkokieliset ohjeet. Oppaassa he käyttivät käskymuotoja ensiapuohjeissa, jotta lukijat ymmärtävät paremmin mitä pitää tehdä ja ohjeista tulisi selkeitä. Tekstissä he välttivät myös käyttämästä ammattisanastoa, koska lukija ei välttämättä ymmärrä sitä riittävän hyvin. (Drake & Holma, 2021.)

Hiltusen, Jäntin ja Oinosen (2017) opinnäytetyön tarkoituksena oli toteuttaa Leppäkaarten päiväkodin henkilökunnalle ensiapuopas. Oppaan oli tarkoitus toimia ensiaputilanteissa toimintaohjeena. Työn tavoitteena oli lasten turvallisuuden lisääminen päivähoitossa sekä henkilökunnan valmiuksien parantaminen ensiaputilanteissa. Hiltusen, Jäntin ja Oinosen työ koostuu opinnäytetyöstä ja ensiapuoppaasta. Opinnäytetyö sisältää teoretietoa ja varsinaisessa oppaassa oli koottuna vain keskeisimmät tiedot ensiaputilanteisiin. Tuotettua materiaalia oli tarkoitus käyttää rinnakkain käytännössä. Ensiapuopas tehtiin sähköiseksi, joten heille ei syntynyt työstä kustannuksia. Oppaan he toteuttivat selkeänä ja ytimekkäänä. He halusivat tuoda oppaaseen vain oleellisimman ja tärkeimmän tiedon. Tästä johtuen he toivovatkin, että käyttäjät lukisivat heidän opinnäytetyönsä samalla kun tutustuvat ensiapuoppaaseen. Opinnäytetyössä he ovat tarkemmin kertoneet erilaisista ensiaputilanteista sekä miten niissä toimitaan. Kuvat oppaaseen he kuvasivat itse, jotta he saivat juuri sellaiset kuvat kuin halusivat ja tarvitsivat. (Hiltunen ym., 2017.)

Tolosen (2021) opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda ensiapuopas Harakankellon päiväkodin henkilökunnalle. Tässä toiminnallisessa opinnäytetyössä oli lueteltuna monta erilaista tavoitetta, kuten tarjota turvallinen, terveellinen ja oppimista edistävä oppimisympäristö. Tavoitteena oli myös syventää henkilökunnan tietoutta ensiaputilanteissa toimiessa. Tavoitteena oli pysäyttää tai hidastaa vamman paheneminen ennen terveydenhoitoon hakeutumista. Opinnäytetyön tarkoitus oli lisätä varhaiskasvatuksen henkilökunnan toimintavalmiuksia ensiaputilanteissa. Tolonen oli kirjannut opinnäytetyönsä tehtäväksi tuottaa selkeä ja yksinkertainen ensiapuopas varhaiskasvatuksen henkilökunnan ja muun päiväkodin henkilöstön käyttöön. Opinnäytetyön ensiapuoppaassa päädyttiin käyttämään lapsen sijaan havainnollistavissa kuvissa pehmonallea. Nallen käytön Tolonen perusteli päiväkotiteemaan sopivaksi, sekä hänellä ei ollut lähipiirissä kuvauksiin sopivaa lasta. Myös Covid-19 pandemian vuoksi pehmonallen käyttö oli suotavampaa. Lisäksi hän pohti, että ihmisellä varustettu kuva saattaisi

järkyttää lapsia. Ensiapuoppaan hän laati Word-ohjelmalla, koska oli kyseistä ohjelmaa jo käyttänyt aiemminkin koulutehtävissään. Alkujaan oppaasta oli tarkoitus tehdä laminoitu versio, mutta yhdessä tilaajan kanssa he päätyivät siihen, että hän tulosti ensiapuoppaan A5 kokoon ja laittoi sivut kansioon muovitaskujen sisälle. (Tolonen, 2021.)

Loppuyhteenvetona voidaan todeta, että yleisimpiä haasteita opinnäytetyötä tehdessä oli liian kiireinen aikataulu, vähäinen saatavilla oleva vieraskielinen lähdemateriaali sekä ajantasaisen lähdemateriaalin löytyminen. Osassa opinnäytetöitä oli jo alkuvaiheessa kysytty henkilökunnan mielipidettä ensiapuoppaan aihealueiden sisällöstä. Tämä vaikutti mielestäni hyvältä idealta, jotta saan osallistettua kohderyhmää jo tässä vaiheessa osana työtäni. Oivalsin, että ensiapuopas kannattaa kuvittaa havainnollistavilla kuvilla. Tulevan ensiapuoppaani värimaailma ja ulkoasu tulee harkita tarkoin, jotta se luo yhtenäisen ja helposti luettavan kokonaisuuden. Yhtä opasta lukuun ottamatta ensiapuoppaissa oli käytetty kuvituksessa lasta, nukkea ja yhdessä nallea. Sisällön selkeys sekä aiheiden rajaaminen on tärkeää työtä tehdessä, jotta kokonaisuudesta tulee helposti luettava ja sisäistettävä. Ensiapukoulutuksen pitäminen varhaiskasvattajille koettiin yleisesti hyvänä asiana.

Yleisesti voidaankin todeta, että kaikkien viiden ensiapuoppaan sisältö oli kattavaotanta varhaiskasvatuksessa yleisimmin tapahtuvien tapaturmien ensiavusta. Ensiapuoppaiden sisällöt vastasivat hyvin suunnitelmia ja niissä oli hyvin huomioitu juuri lapsiin kohdistuva ensiapu varhaiskasvatuksessa.

Yhtenä yhdistävänä tekijänä kaikissa viidessä opinnäytetyössä oli aiheen tärkeys. Ensiaputaitojen osaaminen koettiin varhaiskasvatuksen henkilökunnalle tärkeäksi osaamisalaksi, johon yllättävän vähän päiväkodeissa panostetaan. Usein puhutaan lasten turvallisuudesta ympäristön osalta, mutta henkilökunnan ensiaputaitoa väheksytään ja sitä ei juurikaan korosteta henkilökunnan perusosaamisena.

2.6 Aikaisemmat tutkimukset

Lindroosin (2021) gradussa tutkittiin terveystkasvatuksen vaikutuksia varhaiskasvatuksessa. Tutkimuksessa selvitettiin, miten terveystkasvatusta päiväkodeissa toteutettiin ja miten varhaiskasvatuksen opettajat käsittävät terveystkasvatuksen. Liikunta, lepo ja ravitseminen nousivat varhaiskasvatuksen opettajien näkökulmasta tutkimuksen mukaan tärkeimmiksi osa-alueiksi. Tutkimustulosten mukaan turvataitojen opettaminen sekä hammashygieneiaan liittyvät taidot jäivät hyvin vähälle huomiolle. Yksi tärkeimmistä kehittämistarpeista olikin varhaiskasvatuksen terveystkasvatuksessa turvataitokasvatus. Lapset eivät osaa tunnistaa heille vaarallisia uhkia, siksi varhaiskasvatuksessa onkin lapsia suojattava terveyttä uhkaavilta tekijöiltä. Yksi tärkeimpiä teki- jöitä päiväkodissa on noudattaa, että resurssit ovat riittävät lasten valvonnalle. Myös lasten vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö nousi esille. Tutkimuksen loppuyhteenvetossa Lindroos pohti, että vastausten perusteella turvataidot ja niiden merkitys on jää- nyt varhaiskasvatuksen opettajilta vähälle huomiolle. Syyksi tähän Lindroos pohti, että varhaiskasvatuksen opettajat eivät välttämättä koe aihetta tärkeäksi tai sitten heillä ei ole riittävää osaamista opettaa kyseisiä taitoja. Vastausten perusteella saattoikin aja- tella, että suurin osa varhaiskasvatuksen opettajista toteuttivat turvataitojen opetusta muiden toimintojen ohella ikään kuin tiedostamattomasti, mutta varsinainen suunniteltu ja tavoitteellinen turvataitokasvatus on hyvin vähäistä varhaiskasvatuksessa. (Lindroos, 2021.)

Yhteenvetona totean, että aikaisempia tutkimuksia koskien lasten ensiapua ja tapaturmia varhaiskasvatuksessa ei ole tehty. Näitä sivuaviakin tutkimuksia löytyi vain yksi (LIITE 2).

3 OPINNÄYTETYÖN TAVOITTEET JA TARKOITUS

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tehdä Taivassalon kunnan päiväkotikiikkupoi- jun henkilökunnalle ensiapuopas päiväkotikiikäisten lasten tavanomaisista tapaturmista

ja ensiapua vaativista tilanteista. Tarkoituksena on myös pitää päiväkodin henkilökunnalle ensiapukoulutus tuotetun materiaalin pohjalta.

Ensiapuoppaan tavoitteena on lisätä päiväkodin henkilökunnan osaamista äkillisissä lasten tapaturmatilanteissa sekä kehittää heidän valmiuksiaan ja taitoja kohdata ensiapua vaativa lapsi. Tavoitteena on myös lisätä lasten turvallisuutta varhaiskasvatuksessa henkilökunnan kouluttamisen ja tuottamani materiaalin avulla. Tavoitteena on motivoida ja innostaa henkilökuntaa aiheen tärkeydestä, sekä antaa valmiuksia, tietämystä ja osaamista kohdata ensiapua vaativa lapsi.

4 OPINNÄYTETYÖN SUUNNITTELU

4.1 Kohderyhmän kuvaus

Taivassalon Kunta on merellinen saaristokunta Varsinais-Suomessa. Taivassalossa saaria on 181 ja vakituisia asukkaita on noin 1650. Kunta tunnetaan silakkapitäjänä ja on maailmankuulu punaisesta graniitistaan, myös maatalous ja kalastus on kunnan tärkeitä elinkeinoja. Taivassalo kuuluu Turun työssäkäynti- ja asiointialueeseen. Taivassalosta on matkaa Turkuun noin 50 kilometriä. Taivassalo tarjoaa varhaiskasvatusta Päiväkoti Pikkupoijussa. Päivähoito kuuluu sivistystoimen alaisuuteen ja palvelulautakunta vastaa varhaiskasvatuksen järjestämisestä. (Taivassalon kunta, 2021.)

Päiväkoti Pikkupoijussa on (9/2021) 58 lasta. Päiväkodissa toimii neljä eri ryhmää, 0-2 vuotiaat Metsämansikat. Mustikat sekä Villivadelmat, joissa molemmissa on 2-5 vuotiaita lapsia. Puolukat ryhmässä on 6-vuotiaita esiopetuksessa olevia lapsia. Päiväkodissa työskentelee neljä varhaiskasvatuksen opettajaa, joista yksi on myös varhaiskasvatuksen erityisopettaja, sekä kahdeksan varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. (Laakso, 2021.)

4.2 Eteneminen

Opinnäytetyöprojekti sai alkunsa kesällä 2021 aiheen valinnalla ja siihen tutustumalla. Työn aluksi tehtiin opinnäytetyösuunnitelma syksyllä 2021. Tämä vaihe viivästy i hie man työn korjaamisten vuoksi, mutta tuli hyväksytyksi alkuvuodesta 2022. Suunnitel man viivästyminen tiivist i kevään aikataulua, mutta oli toteutettavissa. Hyväksytyn suunnitelman jälkeen, pääsin toteuttamaan opinnäytetyöni projektia.

Alkuvuodesta 2022 tein Taivassalon kunnan varhaiskasvatuksen henkilökunnalle kyselyn ensiapuoppaan sisällöstä. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista. Kyselyyn vastaamalla henkilökunta pystyi vaikuttamaan ensiapuoppaan sekä ensiapukoulutustilaisuuden sisältöön.

Kyselystä saatujen vastausten jälkeen aloitin tuotokset eli ensiapuoppaan teon. Oppaan teko tapahtui nopealla ja tiiviillä aikataululla, jotta sain pidettyä koulutustilaisuuden tilaajalle sopivana ajankohtana. Oppaan valmistumisen jälkeen pidin koulutustilaisuuden huhtikuussa 2022 Taivassalon varhaiskasvatuksen henkilökunnalle.

Koulutuksen jälkeen toteutin henkilökunnalle palautekyselyn, jonka avulla tein loppuyhteenvedon projektini onnistumisesta sekä kirjoitin opinnäytetyöni valmiiksi. Valmiin työn palautus oli toukokuussa 2022.

Opinnäytetyön eteneminen aikataulutettiin ja tehtiin kirjallinen suunnitelma. Eteneminen on kuvattu taulukkona liitteissä (LIITE 4). Etenemissuunnitelman avulla aikataulussa oli helpompi pysyä.

4.3 Resurssit ja riskit

Opinnäytetyötä tehdessä on hyvä kartoittaa ajalliset, taloudelliset sekä henkiset resurssit. Resurssihin kuuluu henkilö-, aika-, raha- ja tekniset resurssit (Vilkka & Airaksinen, 2004, s. 49, 56.)

Opinnäytetyösuunnitelmassa tulee ilmaista projektin aikana käytettävät resurssit, joihin kuuluu muun muassa projektiin osallistuvat ihmiset, laitteet ja tilat. (Kettunen, 2009, s. 106.)

Opinnäytetyöni on laajuudeltaan minulle sopiva ja aihe oli itselleni kiinnostava. Olen laatinut itselleni aikataulun, joka on minun omia tavoitteitani tukeva. Tavoitteeni työlle ovat kohtuulliset, työskentelen yksin ja koska olen tavoitteet itse laatinut, ovat ne hyvin toteutettavissa. Olen varannut itselleni hyvin aikaa työn toteuttamiselle sekä olen varautunut mahdollisiin aikataulumuutoksiin antamalla lisääaikaa opinnäytetyölle, mikäli sitä tarvitaan.

Olen harrastanut kuvataidealaa sekä valokuvausta vuosikymmeniä. Taidealalta saatu kokemus auttaa minua ensiapuoppaan visuaalisen ulkonäön teossa. Kuvaan valokuvat oppaaseen itse, jotta saan juuri sellaiset mitä haluan.

Jokaiseen projektiin liittyy riskejä. Riskejä voidaan hallita tunnistamalla ja ennakoimalla niitä. Projektisuunnitelmaan on hyvä kirjata mahdolliset eteen tulevat riskit, jotta niihin osataan varautua jo ennalta. (Kettunen, 2009, s.75–76.)

Vallitsevan covid-19 pandemian vuoksi riskinä on, ettei suunnittelemani ensiapukoulutus toteudu. Jos koronatilanne heikkenee kevään 2022 aikana siirrän koulutuksen ensi syksyyn ja opinnäytetyöni arvioidaan toteutuneiden osien myötä. Haluan kuitenkin pitää ensiapukoulutuksen olemalla fyysisesti läsnä koska koen etänä pidettävä koulutus ole yhtä tehokas. Haluan varmistaa, että jokainen osallistuja sisäistää tärkeän aihealueen tiedot ja oppii käyttämään taitojaan myös mahdollisissa tositilanteissa.

Opinnäytetyölle sekä ensiapuoppaan toteutumiselle ei ole sellaisia riskejä, että ne vaikuttaisivat aikatauluun ja työ tulee valmistumaan suunnitellusti.

4.4 Arviointisuunnitelma

Arvioinnilla tarkoitetaan selvitystä projektin onnistumisesta. Arvioinnin avulla saadaan tärkeää tietoa projektin toteutuksesta, ongelmista ja hyvistä puolista. Kysely on yksi yleisimpiä arvioinnin menetelmiä. Loppuarvioinnin tavoitteena on tiedostaa omia

näkemyksiä ja analysoida omaa projektia pohjaksi uusille projekteille. Loppuarvioinnin tarkoitus on tarkastella tehtyä työtä ja sen tuloksia, mutta itse hyötyä siitä ei enää projektille saada. (Paasivaara ym., 2008, s. 140–144.)

Opinnäytetyön prosessiin kuuluu kokonaisuuden arviointi ja myös se voidaan toteuttaa tutkivalla asenteella. Arvioinnin kohteena on työn idea, johon kuuluu tavoitteet, teoreettinen viitekehys, tietoperusta ja kohderyhmä. Nämä tulisi olla opinnäytetyön raportointiosuudessa ymmärrettävästi selvitettyinä. Tavoitteiden saavuttamien on tärkein osa arviointia. (Vilkkä & Airaksinen, 2004, s. 154.)

Ensiapuoppaan sisällön tulee arvioimaan työtilaajana toimivan päiväkotikiikupöijun henkilökunta palautelomakkeeni (LIITE 7) avulla. Toteutan arviointikyselyn heti ensiapukoulutuksen jälkeen erikseen laatimani kyselylomakkeen perusteella. Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista, mutta kannustan henkilökuntaa antamaan palautetta kyselyn avulla minulle. Jos ensiapukoulutusta ei tapahdu vallitsevan koronapandemian vuoksi, niin opinnäytetyöni arvioi Taivassalon kunnan varhaiskasvatuksen johtaja työn tilaajan puolelta.

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

Opinnäytetyön ideointi lähti liikkeelle suunnitelmasta tehdä omalle työpaikalleni Taivassalon kunnan varhaiskasvatukseen projektiopinnäytetyö, mikä edistäisi lasten turvallisuutta sairaanhoitajan näkökulmasta varhaiskasvatuksessa. Päiväkodissa sairaanhoitajan rooli on pieni, mutta lasten turvallisuuteen varhaiskasvatuksessa kuuluu ensiapu, jota lähdin kehittämään opinnäytetyöni avulla. Varhaiskasvatuksessa turvallisuudesta puhutaan paljon sekä turvallisuussuunnitelma määrittelee nämä asiat. Usein käsitellään ympäristön turvallisuutta, liittyen tilojen ja ympäristön turvallisuuteen. Lasten ensiapu jää kuitenkin huomioimatta suuremmilta osin varhaiskasvatuksen turvallisuudessa. Selvittäessäni varhaiskasvatuksen henkilökunnan ensiapuosaamista, tuli sellainen tunne, ettei lapsiin kohdistuvaa ensiapuosaamista ole riittävästi huomioitu varhaiskasvatuksen turvallisuudessa.

Opinnäytetyöprojekti alkoi kesällä 2021 aiheen valinnalla. Päätin toteuttaa päiväkodin henkilökunnalle lapsiin suunnatun ensiapuoppaan, jossa käsiteltäisiin yleisimmät varhaiskasvatuksessa tapahtuvat ensiapua vaativat tilanteet. Taivassalon kunta oli halukas tilaamaan opinnäytetyöni. Tahdoin että henkilökunta saa parhaimman hyödyn projektistani ja tuotetusta ensiapuoppaasta, halusin pitää heille ensiapukoulutustilaisuuden tehdyn ensiapuoppaan pohjalta. Tämä selventäisi henkilökunnalle, miten ensiaputilanteissa tulee toimia. Koulutuksella pystyin myös varmistamaan henkilökunnan osaamisen ja heidän esittämille kysymyksille oli varattu aikaa. Marraskuussa 2021 tein opinnäytetyösuunnitelman ja sen esittely oli joulukuussa 2021. Täydennysten ja sisällön korjaamisen vuoksi tämä vaihe työskentelyssä viivästyi. Opinnäytetyösuunnitelma tuli hyväksytyksi helmikuussa 2022. Tämän vaiheen viivästyminen ei kuitenkaan vaikuttanut arvioituun työn valmistumisajankohtaan. Kevään 2022 työtahtia tiivistettiin kuitenkin viivästymisen vuoksi.

Helmikuussa 2022 lähetin päiväkotikiikupöijun henkilökunnalle kyselylomakkeet (LIITE 6), jossa kysyin heidän toiveitaan oppaassa käsiteltävistä ensiaputilanteista. Vastauksia sain kyselyyn 5 kappaletta. Toiveet olivat pääasiassa sellaisia mitä olin jo oppaaseen suunnitellut. Yhden henkilön toiveena oli saada ensiapuoppaaseen sivu, jossa kertoisin mitä ensiaputarvikkeita varhaiskasvatuksen henkilökunta tarvitsee mukaan lasten kanssa retkille. Tämän toiveen toteutin erillisenä sivuna, johon olin koonnut retkelle mukaan otettavat ensiaputarvikkeet. Sivun oli tarkoituksella tehty omaksi osioksi, jotta se on helppo tulostaa mukaan retkireppuihin ja tarkistaa mukaan otettavat ensiaputarvikkeet.

Maalis-huhtikuussa 2022 toteutin kirjallisen osuuden opinnäyteyöhön. Tutkin laajalti aiempia opinnäytetöitä sekä yhtä tutkimusta lasten ensiavusta. Tutkimuksia oli hyvin vähän saatavilla ja löytämäni tutkimuskin vain sivusi lasten ensiapu aihetta. Pehedyin alan kirjallisuuteen ja vertailin niiden sisältöä, josta valitsin työhöni sopivat lähteet. Kirjallisuutta oli suhteellisen hyvin saatavilla, mutta tuoreita lähteitä viime vuosilta oli vähän.

Huhtikuussa 2022 tein opinnäytetyöni tuotoksen eli ensiapuoppaan (LIITE 9). Oppaan laadin Word tiedostona, valmiit oppaat sain sovitusti tulostaa päiväkotikiikupöijussa.

Oppaan laadinnan apuna oli oma henkilökohtainen osaaminen taidealalta. Visuaalisesti kauniin ja helposti luettavan materiaalin tuottaminen oli minulle helppoa ja mukavaa. A4 kokoiseen oppaaseen päädyin siksi, että siihen oli hyvin sijoiteltavissa teksti sekä kuvat. Riittävän iso koko myös on selkeä ja helppo lukuinen. Aiheet, jotka valitsin ensiapu oppaaseen olivat päiväkodissa usein sattuvia pienempiä tapaturmia sekä henkeä uhkaavia tilanteita. Havainnollistavat kuvat ensiapuoppaaseen kuvasin itse. Malleina kuvissa esiintyy opiskelukaverini sekä hänen poikansa. Ensiapuoppaan toteutin tiiviissä ja nopeassa aikataulussa, jotta sain sen valmiiksi koulutustilaisuuteeni. Koulutustilaisuus oli sovittu tilaajan toivomaan ajankohtaan.

Huhtikuussa 2022 pidin ensiapukoulutusillan Taivassalon kunnan päiväkodin henkilökunnalle, johon olin kutsunut heidän erillisellä mainoksella (LIITE 8), tämä oli sijoitettu päiväkodin kahvihuoneen infoseinälle. Ensiapukoulutus pidettiin sovitusti henkilökunnalle iltakoulutuksena päiväkodin esiopetusluokassa. Muutama joutui perumaan tulonsa sairastumisen vuoksi, sekä yksi päällekkäisen menon vuoksi, paikalla oli silti reilusti varhaiskasvatuksen henkilökuntaa. Toivotin alkuun henkilökunnan tervetulleiksi ja kerroin, että kysymyksiä voi esittää koko tilaisuuden ajan, sekä lopuksi olen varannut aikaa mahdollisille lisäkysymyksille. Aluksi kerroin henkilökunnalle vielä muistutuksena, että koulutustilaisuus sekä ensiapuopas on osa opinnäytetyötäni. Olin valmistanut koulutukseen PowerPointilla (LIITE 10) havainnollistavaa materiaalia, jonka esitin luokan älytaululta. Koulutus lähti liikkeelle aiheista, mitä lasten ensiapu on ja mitä tapaturmilla tarkoitetaan varhaiskasvatuksen näkökulmasta. Koulutuksen edetessä kävin havainnollistavien kuvieni avulla läpi samat ensiaputilanteet, mitä olin ensiapuoppaaseen koonnut. Henkilökunta kertoi tilaisuuden lopuksi, että luennoin jokaisen ensiaputilanteen asiantuntevasti ja perusteellisesti esimerkkien pohjalta, joten kysymyksiä tuli vain muutamia. Koulutus sujui suunnitelmien mukaan ja tunnelma oli avoin ja luonteva. Kysymysten vähyysden vuoksi, sain koulutuksen pidettyä nopeammin kuin olin suunnitellut. Tämä ei kuitenkaan haitannut, koska henkilökunnan ilta jatkui vielä omalla kuukausipalaverilla.

Huhtikuussa 2022 toteutin ensiapuoppaan sekä ensiapukoulutuksen arvioinnin henkilökunnalle palautelomakkeella (LIITE 7). Kyselyn avulla pystyin arvioimaan miten olin onnistunut ensiapuoppaan teossa, niin sisällöllisesti, kuin pidetyn koulutusillan kannalta. Valitettavasti sain vastauksia vain kolme (n=3) kappaletta, vaikka olin

perustellut henkilökunnalle koulutustilaisuuden päätyttyä vastaamisen tärkeyden. Palautteiden perusteella voidaan tehdä joitain johtopäätöksiä onnistumisestani ensiapuoppaassa sekä koulutustilaisuudessa, mutta ei kovinkaan laajaa arvioita kokonaisuudesta. Toukokuussa toteutin työntulostenarvioinnin sekä loppuyhteenvedon opinnäytetyöhön saatujen kolmen palautteen perusteella.

Valmiin työn palautus oli 2022 toukokuun lopulla. Ammatillinen kasvuni kehittyi tärkeän aiheen parissa, joka samalla kehitti varhaiskasvatuksen henkilökunnan osaamista ja valmiuksia toimia ensiaputilanteissa ensiapuoppaani sekä koulutuksen avulla.

6 OPINNÄYTETYÖN ARVIOINTI

Opinnäytetyön prosessiin kuuluu kokonaisuuden arviointi ja myös se voidaan toteuttaa tutkivalla asenteella. Arvioinnin kohteena on työn idea, johon kuuluu tavoitteet, teoreettinen viitekehys, tietoperusta ja kohderyhmä. Nämä tulisi olla opinnäytetyön raportointiosuudessa ymmärrettävästi selvitettyinä. Tavoitteiden saavuttamien on tärkein osa arviointia. (Vilkkä & Airaksinen, 2004, s. 154.)

Arvioinnilla tarkoitetaan selvitystä projektin onnistumisesta. Arvioinnin avulla saadaan tärkeää tietoa projektin toteutuksesta, ongelmista ja hyvistä puolista. Kysely on yksi yleisimpiä arvioinnin menetelmiä. Loppuarvioinnin tavoitteena on tiedostaa omia näkemyksiä ja analysoida omaa projektia pohjaksi uusille projekteille. Loppuarvioinnin tarkoitus on tarkastella tehtyä työtä ja sen tuloksia, mutta itse hyötyä siitä ei enää projektille saada. (Paasivaara ym., 2008, s. 140–144.)

6.1 Opinnäytetyön aikataulun arviointi

Opinnäytetyön suunnitelmaa tehdessä tein itselleni työn etenemisestä suunnitelman (LIITE 4). Opinnäytetyön suunnitteluvaihe viivästyi hieman työn korjausten vuoksi, mutta tämä ei hidastanut opinnäytetyöni valmistumista. Tiivistin kevään 2022 aikataulua, jotta pysyin suunnitellussa aikataulussa.

Alkuperäisinä työn riskeinä pidin vallitsevaa Covid-19 pandemiaa, mutta sen vaikutukset eivät onneksi olleet enää vahvoja työni koulutustilaisuuden aikana ja sain koulutuksen pidettyä sovittuna ajankohtana. Aikataulun olin laatinut juuri itselleni sopivaksi ja yksin työtä tehdessä omissa tavoitteissa oli helppo pysyä.

6.2 Tavoitteiden saavuttamisen arviointi

Olin laatinut työni tavoitteet hyvinkin realistisiksi ja niiden toteuttaminen oli helppoa. Tavoitteet toteutuivat tekemäni oppaan sekä pitämäni koulutuksen kautta.

Ensiapuoppaan tavoitteena on lisätä päiväkodin henkilökunnan osaamista äkillisissä lasten tapaturmatilanteissa sekä kehittää heidän valmiuksiaan ja taitoja kohdata ensiapua vaativa lapsi. Ensiapuoppaasta varhaiskasvatuksen henkilökunnan on helppo ja nopea kerrata miten toimia ensiapua vaativissa tilanteissa, samalla heidän valmiutensa ja taito säilyy kohdattaessa ensiapua tarvitseva lapsi.

Tavoitteena on myös lisätä lasten turvallisuutta varhaiskasvatuksessa henkilökunnan kouluttamisen ja tuottamani materiaalin avulla. Varhaiskasvatuksessa lasten turvallisuus lisääntyi pitämäni ensiapukoulutuksen kautta henkilökunnalle. Ensiapuopas tukee ja vahvistaa henkilökunnan osaamista ensiaputilanteissa, joten tämä vahvistaa lasten turvallisuutta varhaiskasvatuksessa näiltä osin.

Tavoitteena on motivoida ja innostaa henkilökuntaa aiheen tärkeydestä, sekä antaa valmiuksia, tietämystä ja osaamista kohdata ensiapua vaativa lapsi. Ensiavun kertominen säännöllisesti vahvistaa osaamista sekä samalla parantaa valmiuksia, tietämystä ja osaamista kohdata ensiapua vaativa lapsi varhaiskasvatuksessa. Henkilökunta antoi positiivista palautetta koulutustilaisuudestani sekä ensiapuoppaasta, joten voidaankin päätellä, että henkilökunnan motivaatio ja innostuneisuus lasten ensiavusta kasvoi opinnäyteyöni avulla.

6.2.1 Varhaiskasvatuksen henkilökunnan arvio ensiapuoppaasta

Olin laatinut varhaiskasvatuksen henkilökunnalle palautekyselyt (LIITE 7) ensiapukoulutuksesta sekä ensiapuoppaan sisällöstä. Jaoin kyselylomakkeet koulutustilaisuuteni päätteeksi, kerroin koulutettaville vastaamisen vapaaehtoisuudesta ja painotin heille, että vain vastausten perusteella pystyn tekemään luotettavaa arviointia työni sekä koulutustilaisuuteni onnistumisesta. Sovimme yhdessä vastausajan pituudesta, joka oli pääsääntöisesti johtuen reilun viikon. Palautetta sain vain kolme (n=3) kappaletta, joten niiden avulla arviointi ei ole täysin luotettavaa. Kolme palautetta antaa kuitenkin viitettä siitä, miten olen onnistunut ensiapuoppaan luonnissa sekä koulutustilaisuudessani.

Ensiapuoppaan sisältö oli kyselyn perusteella kattava ja hyvä paketti. Oppaassa oli hyvää tietoa sekä tärkeitä puhelinnumeroita. Ensiapuopas oli tiivis ja siinä oli pysytty hyvin perusasioissa. Koen, että sisältö oli vastannut hyvin henkilökunnan toiveita ja palaute oli pelkästään positiivista.

Ensiapuoppaan ulkoasun kerrottiin olevan selkeä, iso ja hyvin toteutettu. Yhdessä palautteessa toivottiin, että oppaassa olisi tiivistetty kaksi diaa yhdelle A4 paperille. Olin itsekkin alkujaan ajatellut tehdä hieman pienemmän oppaan, mutta koin työtä tehdessä, etten saanut tärkeitä aiheita riittävän selkeästi esille kuvien kanssa pienemälle sivulle. Tämän vuoksi päädyin A4 kokoiseihin sivuihin, jotta oleellista tietoa ei jää pois sekä kuvat pysyvät selkeinä, riittävän isoina ja helposti hahmotettavina. Yhdessä palautteessa toivottiin isompia otsikoita. Jätin otsikot tarkoituksella hieman pienemmäksi, etteivät ne vieneet turhaa tilaa itse sivun sisällöstä. Lisäksi ensiapuopas koettiin helpolukaiseksi, jossa on selkeä kerronta. Ulkoasu koettiin palautteiden mukaan pääasiassa hyväksi.

Kaikki kolme vastaajaa kertoivat oppaan vastaavan heidän toiveitaan sekä yksi kertoi vielä lisäksi, ettei vastaavaa opasta ole ollut aiemmin päiväkotikouluissa.

Kaikki kolme vastaajaa kokivat, että heillä on hyötyä tulevaisuudessa oppaasta. He kertoivat myös, että on helppoa ottaa ensiapuopas esille, kerrata tietoja ja palata asioihin vielä myöhemminkin.

Koulutuksen kerrottiin olevan selkeästi ja rauhallisesti esitetty, jossa huomattiin kouluttajan asiantuntijuus aihealueesta. Vastauksissa kerrottiin, että on tärkeä kerrata säännöllisesti lasten ensiapu tietoja ja taitoja. Koulutuksessa esitetyt diat koettiin hyväksi ja selkeiksi. Kouluttajan ääni oli rauhallinen ja selkeä, jota oli mukava kuunnella.

Palautteiden mukaan ensiapukoulutus vastasi henkilökunnan toiveita erittäin hyvin. Vastauksissa kerrottiin, että koulutus vahvisti henkilökunnan EA1 kurssilla opittuja taitoja.

Vastausten mukaan ensiapukoulutus vahvisti osaamista lasten ensiaputilanteita kohdatessa. Henkilökunta koki saavansa uutta tietoa sekä muistin virkistystä. Kertaaminen koettiin hyväksi, helpottaa osaamista ja tuo varmuutta tilanteisiin. Vastauksissa kerrottiin, että mitä useammin kertaat sitä helpompaa heidän on toimia hätähetkellä.

Lisäksi yksi toivoi yhteystietoihin hammashoitolan puhelinnumeroa, jonka lisäisin lopulliseen versioon.

6.3 Opinnäytetyön itsearviointi

Opinnäytetyötä aloittaessa oma tavoitteeni oli laatia visuaalisesti helppolukuinen ja asiasisällöltään luotettava ensiapuopas. Halusin että opas tukee Taivassalon varhaiskasvatuksen henkilökunnan osaamista tilanteissa, joissa lapsi tarvitsee ensiapua. Onnistuin mielestäni hyvin luomaan helppolukuisen ja helposti sisäistettävän oppaan. Opasta sekä opinnäytetyötä tehdessä myös tietotekniset taidot harjaantuivat. Itselläni ei ollut aiempaa kokemusta oppaiden laadinnasta, mutta taideharrastusten kautta visuaalisen ulkonäön tuottaminen oppaaseen ei ollut vaikeaa. Perehdyin laajasti lasten ensiavun teorian tietoon ja hain tietoa useista eri lähteistä. Oppaan laadintaa käytin runsaasti luotettavia lähteitä, joten asiasisältö oli ajantasaista ja luotettavaa. Koska olen harrastanut valokuvaamista jo pitkään, kuvasin oppaan valokuvat itse, jotta sain juuri sellaiset kuvat, joihin olin tyytyväinen.

Ensiapukoulutuksessa halusin kertoa ja tarkentaa varhaiskasvatuksen henkilökunnalle oppaan sisältöä, miten juuri varhaiskasvatuksessa lasten kohdalla toimitaan kyseisissä ensiaputilanteissa. Koulutustilaisuus oli mukava kokemus itselleni, joka kasvatti osaamistani opetustilanteista. Koulutus tapahtui suunnitelmieni mukaan ja oli onnistunut tapahtuma.

Opinnäytetyön kirjoittaminen oli toisinaan haastavaa, koska minulla ei ollut työparia kenen kanssa olisi voinut käydä haastavia tilanteita läpi. Työparin kanssa olisin voinut jakaa osaamista ja vahvuuksia opinnäytetyöprosessin aikana. Yksin työtä tehdessä ei ole mahdollisuutta jakaa ajatuksia, miten ongelmatilanteet voisi ratkaista tai tehdä toisin. Koin, etten saanut riittävästi apua työni tekoon, monet kysymykseni jäivät vaille vastausta ja aikaa kului pitkälti ongelmatilanteiden selvittämiseen. Opinnäytetyön kirjoittaminen oli kuitenkin mielenkiintoista ja opettavaista.

6.4 Oman osaamisen kehittymisen arviointi

Osaaminen sairaanhoitajana kasvoi opinnäytetyöprojektin myötä, perehtyessäni työni aiheeseen laajalti. Ensiapuosaamiseni vahvistui ja kehittyi projektin aikana, etenkin lapsiin kohdistuva ensiavun antaminen. Opinnäytetyöprojektin avulla pystyn rohkeammin kohtaamaan ensiapua vaativat henkilöt sekä omat valmiudet ensiavunantoon vahvistuivat.

Valmiudet opettamiseen ja ohjaamiseen kasvoivat prosessin aikana. Vaikka minulla ei ollut aiemmin kokemusta opetustilanteista, niin huolellisella valmistautumisella ja aiheeseeni vahvasti perehtyen koulutustilaisuus oli onnistunut ja suunnitelmien mukainen.

Kirjoitustaitoni sekä tietotekninen osaaminen ovat kehittyneet ja harjaantuneet työn edetessä. Koululta olen saanut hyvin tukea ja vinkkejä laadukkaaseen tekstin kirjoittamiseen.

6.5 Resurssien ja riskien hallinnan arviointi

Opinnäytetyön alussa tehtiin resurssien ja riskien kartoitus. Opinnäytetyöni suunnitellin minulle laajuudeltaan sopivaksi. Koska aihe oli kiinnostava ja mielenkiintoinen, käytin oppaan laadinnan teoriaopiskeluun arvioitua kauemmin aikaa. Tosin opittu tieto on minun oman osaamiseni kannalta hyväasia tulevassa ammatissani, joten tämä ei haittaa. Olin laatinut itselleni aikataulun, joka on minun omia tavoitteitani tukeva. Tavoitteeni työlle olivat kohtuulliset ja toteutuivat suunnitellusti. Olin varannut itselleni hyvin aikaa työn toteuttamiselle sekä olin varautunut mahdollisiin aikataulumuutoksiin, joita ei työn edetessä tullut.

Riskeinä oli Covid-19 pandemia, mutta sen vaikutukset olivat onneksi hieman hellittänyt ensiapukoulutukseni aikoihin ja sain sen pidettyä koulutuksen sovittuna ajankohdana, näin ollen pysin hyvin tavoitteissani.

6.6 Opinnäytetyön eettiset näkökulmat

Opinnäytetyötä aloittaessa tulee huomioida oma esteellisyys (Arene ry, 2020). Tein opinnäytetyöni omalle työpaikalleni Taivassalon päiväkotiin. En käsitellyt työssäni lasten enkä henkilökunnan tietoja. Työni oli laadultaan projektiopinnäytetyö, jossa laadittiin päiväkodin henkilökunnalle ensiapuopas lasten tapaturmista ja ensiapua vaativista tilanteista.

Koska en toteuttanut opinnäytetyössäni ihmisiin kohdistuvaa tutkimuksen kaltaista toimintaa, en myöskään tarvinnut työssäni tutkimuslupaa. Vaikka opinnäytetyöni toteutettiin päiväkodissa, en haastatellut työhöni henkilökuntaa, enkä havainnoinut lapsia missään vaiheessa työtäni. (Arene ry, 2020.)

Plagiointi, eli luvaton lainaaminen on yksi yleisimpiä opinnäytetyön tutkimusvilppejä. Alkuperäisen lähteen mainitseminen sekä lähteiden oikein merkitseminen on työtä tehdessä äärimmäisen tärkeää. (Arene ry, 2020.)

Tekstiä lainatessa toisilta tulee huomioida rehellisyys ja arvostus toisten kirjoittamiin teksteihin. Vaikka lainattu teksti olisikin vasten omia mieltymyksiä tulee tekstin olla kunnioittavaa, eikä toisen kirjoitelmia saa vääristää tästäkään syystä. Lainatessa tulee noudattaa ehdottomasti hyviä tapoja ja kunnioittaa toisia tutkijoita. Lähdeviitteet on merkittävä aina jokaisen lainauksen kohdalla sekä huomioida niiden oikeinkirjoitusasu. (Vilka, 2015, s. 42.)

Jokaisella tutkimukseen osallistuvalla on oikeus osallistua tutkimukseen omasta vapaasta tahdosta ja heillä on oltava mahdollisuus myös kieltäytyä. Päätöksenteolle osallistumisesta tulee antaa aikaa. Jos henkilö kokee kesken tutkimuksen, että hän haluaa keskeyttää tutkimuksen, on hänellä siihen täysi oikeus ilman erityistä syytä. Osallistumisen peruuttaminen tulisi olla osallistujalle yhtä helppoa kuin osallistuminenkin. Tutkija saa käyttää siihen asti keräämänsä tutkimustiedon tutkimuksessaan. Tutkittavan henkilön on saatava tutkimuksesta riittävästi tietoa ja mitä tietoja tutkimuksessa häneltä kerätään. Hänen tulee myös saada tietää realistisesti osallistumisensa hyödyt, haitat ja riskit. Jos tutkimuksessa on sidonnaisuuksia, ne tulee kertoa tutkittavalle. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s.8–9.) Alku- ja loppukyselyyn vastaaminen oli henkilökunnalle vapaaehtoista, olin kertonut tästä heille kyselylomakkeissani (LIITE 6 ja 7). Koulutustilaisuus tapahtui päiväkotikiikun henkilökunnalle työajalla ja näin työnantaja velvoitti henkilökuntaa osallistumaan heille tarjottuun koulutukseen.

7 POHDINTA

Varhaiskasvatuksessa on tärkeää, että henkilökunta on kiinnostuneita kehittämään omaa ensiapuosaamistaan. Ensiapuosaaminen on aina ajankohtainen ja tärkeä osa-alue varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Aiheen kertaaminen ja osaamisen vahvistamista tulisi kerrata säännöllisesti. Säännöllinen varhaiskasvatuksen henkilökunnan ensiapukoulutautuminen vahvistaa lasten turvallisuutta päivähoidossa.

Taivassalon päiväkotikiikupoijun henkilökunta osallistuu säännöllisesti ensiapukursseille. Pitämäni koulutustilaisuus oli ensimmäinen, jossa koulutus kohdistettiin juuri lapsille annettavaan ensiapuun, myöskään vastaavaa ensiapuopasta ei ollut aiemmin. Varhaiskasvatuksen henkilökunta oli tyytyväisiä saadun palautteen perusteella koulutukseeni sekä ensiapuoppaaseen. Olen onnistunut työssäni ja saavuttanut tavoitteeni suunnitelmien mukaan. Opinnäytetyöni avulla olen vahvistanut henkilökunnan osaamista sekä lasten turvallisuutta varhaiskasvatuksessa.

Jatkotutkimusehdotuksena olisi selvittää miten tehty ensiapuopas on palvellut henkilökunnan tarpeita jatkossa. Mielenkiintoista olisi myös tietää, onko ensiapuoppaan sekä koulutuksen avulla saadulla tiedolla ollut hyötyä lasten ensiaputilanteissa.

LÄHTEET

Ammattikoulujen rehtorineuvosto Arene ry. (2020). Ammattikorkeakoulujen opin-
näytetöiden eettiset suositukset. Haettu 16.11.2021 osoitteesta [AMMATTIKORKEA-
KOULUJEN OPINNÄYTETÖIDEN EETTISET SUOSITUKSET 2020.pdf \(arene.fi\)](https://www.arene.fi/AMMATTIKORKEAKOULUJEN_OPINNÄYTETÖIDEN_EETTISET_SUOSITUKSET_2020.pdf)

Barraslough, N. (2008). Paediatric first aid made easy.

BritishRedCross. First aid. Haettu osoitteesta 27.3.2022 [https://www.red-
cross.org.uk/first-aid/learn-first-aid-for-babies-and-children](https://www.red-cross.org.uk/first-aid/learn-first-aid-for-babies-and-children)

Castren, M., Helveranta, K., Kinnunen, A., Korte, H., Laurila, K., Paakkonen, H.,
Pousi, J. & Väisänen, O. (2014). Ensihoidon perusteet. Otavan Kirjapaino Oy.

Drake, M. & Holma, S. (2021). Ensiapuopas päiväkotikiinon työntekijöille las-
ten tapaturmatilanteisiin. [AMK-opinnäytetyö. LAB – Ammattikorkeakoulu].
Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2021060714683>

European resuscitation council. Haettu osoitteesta 25.3.2022 <https://cprguidelines.eu/>

Heikkinen, H. & Kärkkäinen, J. (2017). Ensiapuopas lasten tapaturmista päiväkodin
henkilökunnalle. [AMK-opinnäytetyö. Savonia Ammattikorkeakoulu]. Theseus.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017120119265>

Hiltunen, L., Jäntti, J. & Kantanen, E. (2017). Lapsen ensiapu, opas Leppäkaarten
päivähoidon henkilökunnalle. [AMK-opinnäytetyö. Savonia-ammattikorkeakoulu].
Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017121921996>

Hoppu, K., Pohjalainen, T. & Taalikka, P. (2002). Lasten myrkytykset. Duodecim.

Kettunen, S. (2009). Onnistu projektissa. WSOYpro.

Korppi, H., Ripatti, T. & Korppi, P. (2012). Lastentautien päivystyskirja. Duodecim.

Korte, H. & Myllyrinne, K. (2017). Ensiapu. Otavan kirjapaino Oy.

Kuisma, M., Holmström, P., Nurmi, J., Porthan, K. & Puolakka, T. (2021). Ensihoito.
Sanoma Pro Oy.

Kupias, P. & Koski, M. (2012). Hyvä kouluttaja. Alma Talent Oy.

Kyngäs, H., Kääriäinen, M., Poskiparta, M., Johansson, K., Hirvonen, E. & Renfors,
T. (2007). Ohjaaminen hoitotyössä. WSOY.

Käypä hoito. Lapsen peruselvytys. Haettu 20.3.2022 osoitteesta [https://www.kaypa-
hoito.fi/imk01440](https://www.kaypa-hoito.fi/imk01440)

Laakso, S. (28.9.2021). Taivassalon kunnan varhaiskasvatuksenjohtaja Sanna Laakso, sähköpostikeskustelu.

Laakso, S. (28.1.2022). Taivassalon kunnan varhaiskasvatuksenjohtaja Sanna Laakso, tekstiviesti.

Lindroos, L. (2021). Terveyskasvatus varhaiskasvatuksessa. [Pro Gradu. Turun Yliopisto]. <https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/152643/Laura%20Lindroos.pdf?sequence=1>

Linos, K. & Sirviö, N. (2017). Ensiapuopas päiväkodille. [AMK-opinnäytetyö. Lahden Ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201803293975>

Muurinen, E. & Surakka, T. (2001). Lasten ja nuorten hoitotyö. Tammi.

Myllyrinne, K. & Putko, L. (2022). SPR:n elvytys- ja ensiapuohjeet. Punainen Risti Aineistoryhmä. Haettu 15.3.2022 osoitteesta https://www.punainenristi.fi/globalassets/3.-ensiapu--paasivu/ensiapuohjeet/spr_elvytys--ja-ensiapuohjeet_2022_fin.pdf

Opetushallitus. (2022). Varhaiskasvatuksen turvallisuustyön organisointi ja johtaminen. Haettu 27.1.2022 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatuksen-turvallisuustyon-organisointi-ja-johtaminen>

Paasivaara, L., Suhonen, M. & Nikkilä, J. (2008). Innostavat projektit. Suomen sairaanhoitajaliitto ry.

Sosiaali- ja terveysministeriö. (2005). Turvallisuussuunnitteluopas sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille. 2.uud. p. Haettu 13.10.2021 osoitteesta [turvallisuusopas_2005_v4_korjattu.indd](https://www.valtioneuvosto.fi/valtioneuvosto/asiakirjat/2005/v4_korjattu.indd) (valtioneuvosto.fi)

Sosiaali- ja terveysministeriö. (2008). Päivähoidon turvallisuussuunnittelu. Haettu 13.10.2021 osoitteesta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/71936/URN:NBN:fi-fe201504226169.pdf?sequence=1>.

Sosiaali- ja terveysministeriö. (2020). Turvallista kaiken ikää. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn ohjelma 2021–2030 sekä selvitys kustannuksista. Haettu 31.1.2022 osoitteesta https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162537/STM_2020_33_j.pdf

Storvik-Sydänmaa, S., Tervajärvi, L. & Hammar, A-M. (2019). Lapsen ja perheen hoitotyö. Sanoma Pro.

Suomen Elvytysneuvosto. Ensiapuohjeet. Haettu 22.3.2022 osoitteesta <http://www.elvytysneuvosto.fi/erc-guidelines-2021-ensiapuohjeet/>

Suomen Punainen Risti. (2021). Ensiapu. Haettu 28.11.2021 osoitteesta <https://www.punainenristi.fi/ensiapu/>

Taivassalon kunta. (2021). Varhaiskasvatus. Haettu 18.11.2021 osoitteesta <https://taivassalo.fi/kasvatus/varhaiskasvatus>

Taivassalon kunta. (2021). Varhaiskasvatussuunnitelma. Haettu 22.10.2021 osoitteesta https://www.taivassalo.fi/application/files/8016/3291/2684/Kustavin_Taivassalon_ja_Vehmaan_varhaiskasvatussuunnitelma.pdf

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. (2021). Lasten ja nuorten tapaturmat. Haettu 10.10.2020 osoitteesta Lasten ja nuorten tapaturmat – Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen – THL

Terveyskylä. (2021). Tapaturmapäivä perjantai 13.7. Haettu 24.10.2021 osoitteesta | Päivystystalo.fi | Terveyskylä (terveyskyla.fi)

Tolonen Riina. (2021). Päiväkoti-ikäisten lasten ensiapu – Ensiapuopas Harakankellon päiväkodin henkilökunnalle. [AMK-opinnäytetyö. Karelia Ammattikorkeakoulu]. Theseus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202105077668>

Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa. Haettu 17.1.2022 osoitteesta https://tenk.fi/sites/default/files/2021-01/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioinnin_ohje_2020.pdf

Varhaiskasvatustalaki 13.7.2018/540, 3§. Haettu 28.1.2022 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2018/20180540>

Työturvallisuuslaki 738/2002, 46§. Haettu 22.11.2021 osoitteesta Työturvallisuuslaki 738/2002 – Ajantasainen lainsäädäntö – FINLEX ®

Vilka, H. & Airaksinen, T. (2003). Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. (2004). Toiminnallinen opinnäytetyö. Gummerus Kirjapaino Oy.

Vilka, H. (2015). Tutki ja kehitä. PS-kustannus.

LIITE 1

Tekijä(t), vuosi, maa	Otsikko	Kohderyhmä	Julkaisutyyppi	Keskeinen sisältö
Drake, M. & Holma, S. 2021, Suomi	Ensiapuopas päiväkoti Karhunpesän työntekijöille lasten tapaturmati- lanteisiin	Varhaiskasvat- uksen henkilökunta	Opinnäytet- yö	Ensiapuopas sekä posterit varhaiskasvatuksen henkil- ökunnalle.
Heikkinen, H. & Kärkkäinen, J. 2017, Suomi	Ensiapuopas lasten tapa- turmista päivä- kodin henkilökunnalle	Varhaiskasvat- uksen henkilökunta	Opinnäytet- yö	Ensiapuopas henkilökunnal- le sekä kirjallinen opinnäytetyö.
Hiltunen, L., Jäntti, J. & Kantanen, E. 2017, Suomi	Lasten ensiapu, opas Leppä- kaarten päiväkodin hen- kilökunnalle	Varhaiskasvat- uksen henkilökunta	Opinnäytet- yö	Sähköinen ensiapuopas.
Linos, K. & Sirviö, N. 2017, Suomi	Ensiapuopas päiväkodille	Varhaiskasvat- uksen henkilökunta sekä vanhem- mat	Opinnäytet- yö	Ensiapuopas henkilökunnalle sekä koulutustilaisuus henkilök- unnalle.
Tolonen Riina 2021, Suomi	Päiväkoti- ikäisten lasten ensiapu – Ensiapuopas Harakankellon päiväkodi- n henkilökunnalle	Varhaiskasvat- uksen henkilökunta	Opinnäytet- yö	Ensiapuopas henkilökunnalle.

LIITE 2

Tekijä(t), vuosi, maa	Otsikko	Kohde- ryhmä	Julkai- sutyyppi	Keskeinen sisältö
Lindroos Laura, 2021, Suomi	Terveyskas- vatus var- haiskasva- tuksessa	Kahdeksan varhaiskasva- tuksen opetta- jaa	Pro Gradu	Tarkoituksena oli selvit- tää, miten terveyskasva- tusta toteutetaan varhais- kasvatuksessa sekä miten varhaiskasvatuksen opet- tajat käsittävät terveys- kasvatuksen.

LIITE 3

Tietokanta	Rajaus	Hakusanat	Osumat	Valittu
Terveysportti	2011-2021 Suomi, Englanti, Ruotsi	Children first aid First aid Lasten ensiapu	44	0
Julkari	2011-2021 Suomi, Englanti, Ruotsi	Children first aid First aid Lasten ensiapu	10	0
Melinda	2011-2021 Suomi, Englanti, Ruotsi	Children first aid First aid Lasten ensiapu	20	3
Medic	2011-2021 Suomi, Englanti, Ruotsi	Children first aid First aid Lasten ensiapu	0	0
SamkFinna	2011-2021 Suomi, Englanti, Ruotsi	laps* AND ensiap* Children first aid First aid Lasten ensiapu Första hjälp för barn	36	7
Google scholar	2011–2021	lapset, ensiapu, varhaiskasvatus	136	6

Aiheen valinta	kesä 2021
Suunnitelma	joulukuu 2021- helmikuu 2022
Kyselylomakkeet henkilökunnalle	helmikuu 2022
Kirjallisen osuuden tekeminen	maaliskuu - huhtikuu 2022
Ensiapuoppaan tekeminen	huhtikuu 2022
Ensiapukoulutus henkilökunnalle	huhtikuu - toukokuu 2022
Arviointi henkilökunnalta	toukokuu 2022
Työn loppuun tekeminen	toukokuu 2022
Työn palautus	toukokuu 2022

Koulutustilanteen tuntisuunnitelma

Aika: 11.4.2022

Paikka: Päiväkoti Pikkupoiju, Taivassalo

Kouluttaja: Heidi Wittfooth

Käsiteltävä aihe ja menetelmät	Tavoitteet	Aikataulu
Esittäytyminen. Kerron opinnäytetyöstä. Kerron pääpiirteittäin, miten koulutus etenee.	Henkilökunnan motivoituminen aiheeseen ja positiivisen sekä rennon ilmapiirin luonti	5-10min
Aiheen taustaa. Kerron lasten tapaturmista ja ensiavusta yleisesti.	Henkilökunta hahmottaa koulutuksen aihealueen	10-15min
Vierasesine hengitystiessä	Henkilökunta oppii toimimaan tilanteessa oikein	10min
Tajuttomuus, elvytys	Henkilökunta osaa elvyttää lapsen sekä tunnistaa tajuttomuuden ja osaa toimia niissä	10min
Haavat	Henkilökunta osaa hoitaa haavat	10min
Allerginen reaktio, anafylaksia	Henkilökunta oppii toimimaan tilanteessa	10min
Hammastapaturmat	Henkilökunta osaa toimia tilanteessa	10min
Nyrjähdykset, murtumat	Henkilökunta osaa toimia oikein nyrjähdys/murtuma tilanteissa	10min
Eläintepistot/puremat	Henkilökunta osaa toimia oikein tilanteessa	10min

Palovamma, paleltumat	Henkilökunta oppii toimimaan oikein paleltuma ja palovamma tilanteissa	10min
Nenäverenvuoto	Henkilökunta osaa toimia oikein nenäverenvuoto tilanteessa	10min
Myrkytys	Henkilökunta osaa toimia oikein myrkytystilanteissa	10min
Muut mahdolliset aihealueet	Henkilökunta oppii oikeat toimintatavat	30min
Hätänumerot ja yhteystiedot	Henkilökunta osaa hakea lisä-apua tilanteisiin	10min
Kysymykset, keskustelua	Henkilökunta osallistuu keskusteluun sekä esittää kysymyksiä	20min

Kyselylomake Päiväkoti Pikkupoijun henkilökunnalle.

Opiskelen Satakunnan Ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaksi ja opinnäyteyönä to-
teutan Taivassalon kunnan päiväkoti Pikkupoijun henkilökunnalle ensiapuoppaan päi-
väkoti-ikäisten lasten tavanomaisista tapaturmista ja ensiapua vaativista tilanteista.

Tarkoituksena on myös pitää päiväkodin henkilökunnalle ensiapukoulutus tuotetun
materiaalin pohjalta keväällä 2022.

Ensiapuoppaan tavoitteena on lisätä päiväkodin henkilökunnan osaamista äkillisissä
lasten tapaturmatilanteissa sekä kehittää heidän valmiuksiaan ja taitoja kohdata en-
siapua vaativa lapsi. Tavoitteena on myös lisätä lasten turvallisuutta varhaiskasvatuk-
sessa tuottamani materiaalin avulla sekä henkilökunnan kouluttamisella.

Alle olen listannut muutamia ehdotuksia ensiapuoppaassa käsiteltävistä asiasisällöistä.
Merkitse rastittamalla miten tärkeäksi koet minkäkin kohdan.

	Erittäin tärkeä	Tärkeä	Hieman tärkeä	Ei lainkaan tärkeä
Vierasesine hengitystiessä				
Tajuttomuus, elvytys				
Haavat				
Allerginen reaktio, anafylaksia				
Hammastapaturmat				
Nyrjähdykset, murtumat				
Eläinten pistot/puremat				
Palovamma, paleltumat				
Nenäverenvuoto				
Myrkytys				

Tähän voit kirjata mitä muuta toivoisit ensiapuoppaassa olevan tai muita huomioitavia seikkoja, koskien ensiapuopasta sekä koulutustilaisuutta.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Kyselyyn vastaamalla pystyt vaikuttamaan ensiapuoppaan sekä ensiapukoulutustilaisuuden sisältöön.

Viimeinen palautuspäivä 28.2.2022.

Terveisin Heidi Wittfooth Satakunnan Ammattikorkeakoulu

Palautekysely ensiapuoppaasta sekä ensiapukoulutuksesta

Kiitos, että osallistuit koulutukseeni.

Toivon vapaaehtoista palautetta ensiapuoppaasta sekä ensiapukoulutuksesta.

Toivon sinun vastaavan kysymyksiin mahdollisimman laajasti ja perustellen, antamasi palautteen perusteella voin arvioida opinnäytetyöni onnistumista.

Mitä mieltä olit ensiapuoppaan sisällöstä?

Mitä mieltä olit ensiapuoppaan ulkoasusta?

Vastasiko ensiapuopas toiveitasi?

Onko ensiapuoppaasta mielestäsi hyötyä tulevaisuudessa?

Mitä mieltä olit ensiapukoulutuksesta?

Vastasiko ensiapukoulutus toiveitasi?

Lisäkö ensiapukoulutus osaamistasi lasten ensiaputilanteita kohdatessa?

Muita kommentteja?

Tervetuloa lasten
ensiapukoulutukseen 11.4.2022 päiväkoti
Pikkupoijuun kello 17.15.

Illan aiheena on lasten ensiapu.

Koulutuksen tavoitteena on vahvistaa
henkilökunnan osaamista ja valmiuksia kohdata
ensiapua vaativa lapsi.

Koulutuksessa käydään läpi varhaiskasvatuksen
lasten ensiaputilanteita.

Kouluttajana toimii sairaanhoitajaopiskelija Heidi
Wittfooth, Satakunnan Ammattikorkeakoulu.

Koulutus on osa opinnäytetyötä, joka
toteutetaan Taivassalon kunnan päiväkoti
Pikkupoijulle.

**ENSIAPUOPAS
TAIVASSALON
VARHAISKASVATUKSEN
HENKILÖKUNNALLE**

Heidi Wittfooth

2022

Lukijalle

**Tämä ensiapuopas on tarkoitettu päiväkotikiikkupoijun henkilökunnalle
tueksi tilanteisiin, joissa lapsi tarvitsee ensiapua.**

Opas on laadittu opinnäytetyönä Satakunnan ammattikorkeakoulussa.

Oppaassa on kerrottu lyhyesti erilaisten tilanteiden ensiavusta.

Oppaassa on kuvattu mahdolliset oireet ja tarvittavat ensiaputoimenpiteet.

Suhteuta kaikissa ensiaputoimissasi lapsen koko annettuun ensiapuun.

**Lapsen ensiavussa on tärkeää huomioida lapsen kivun välttäminen sekä
onnistunut hyvä hoitokokemus lapselle.**

**Käytä aina omaa harkintaa ja ota välittömästi yhteys hätänumeroon,
jos tilanne niin vaatii!**

Palaathan oppaan pariin säännöllisin väliajoin ja kertaat ensiaputaitojasi!

Sisällys

Allerginen reaktio 3

Anafylaktinen sokki 4

Pienet naarmut ja ihorikot 5

Isot haavat ja verenvuoto 6

Hammastapaturmat 7

Silmävammat 8

Paleltumat ja alilämpöisyys 9

Palovammat ja auringonpistos 10

Myrkytys 11

Nenäverenvuoto 12

Nyrjähdykset 13

Murtumat 14

Eläimen pisto tai purema 15

Vierasesine hengitysteissä 16

Tajuttomuus 17

Elvytys 18

Hätäilmoitus 19

Muut ensiapunumerot 20

Päiväkodin yhteystiedot 21

Päiväkodin ensiaputarvikkeet 22

Ensiaputarvikkeet retkelle mukaan 23

Lähteet 24

ALLERGINEN REAKTIO

JOS LAPSI SAA ALLERGISEN REAKTION, TOIMI NÄIN:

- 1. AUTA LAPSI ASEENTON JOSSA HÄNEN ON HELPPO HENGITTÄÄ**
- 2. ANNA LAPSELLE MAHDOLLISET ALLERGIALÄÄKKEET**
- 3. JOS PYSTYT, RAJOITA ALTISTUSTA ALLERGISOIVALLE TEKIJÄLLE**
- 4. JOS LAPSELLA ON SELVIÄ HENGITYSVAIKEUKSIA, SOITA HÄTÄNUMEROON 112**

ANAFYLAKTINEN SOKKI

JOS LAPSI SAA VAKAVAN ALLERGISEN REAKTION, TOIMI NÄIN:

- 1. AUTA LAPSI ASEENTON JOSSA HÄNEN ON HELPPO HENGITTÄÄ**
- 2. SOITA HÄTÄNUMEROON 112**
- 3. JOS LAPSELLA ON ADRENALIINIKYNÄ, ANNA HÄNELLE PISTOS REIDEN ULKOSYRJÄÄN. JOS OIREET EIVÄT HELPOTA, ANNOS VOIDAAN UUSIA 5-15 MIN KULUTTUA**
- 4. TURVAA ELINTOIMINNOT, HENGITYS JA VERENKIERTO ENSIHOITOA ODOTTAESSA. TARKKAILE HENGITYSTÄ JA TAJUNTAA**
- 5. JOS LAPSI MENEETAJUTTOMAKSI, LAITA HÄNET KYLKIASEENTON**
- 6. JOS LAPSI MENEETLOTTOMAKSI, ALOITA ELVYTYS**

PIENET NAARMUT JA IHORIKOT

- **PUHDISTA HAAVA-ALUE JUOKSEVALLA VEDELLÄ**
- **POISTA HAAVASTA IRTOAVA LIKA**
- **LAITA HAAVAN PÄÄLLE LAASTARI**

ISOT HAAVAT JA VERENVUOTO

- **TYREHDYTÄ VUOTO PAINAMALLA KÄDELLÄ VUOTOKOHTAA**
- **LAITA LAPSI ISTUMAAN TAI MAKAMAAN JA RAUHOITTELE LASTA**
- **ASETA SUOJASIDE HAAVALLE JA JATKA PAINAMISTA**
- **SIDO HAAVA PAINESITEELLÄ, JOS MAHDOLLISTA**
- **KOHOTA RAAJAA SYDÄMEN YLÄPUOLELLE**
- **SOITA HÄTÄNUMEROON 112**

HAMMASTAPATURMAT

- **YLEENSÄ IRRONNUTTA MAITOHAMMASTA EI KIINNITETÄ TAKAISIN**
- **PUHDISTA IRRONNUT HAMMAS LIASTA HANAVEDELLÄ**
- **LAITA HAMMAS MAITO- TAI VESILASIIN**
- **OTA YHTEYS HAMMASLÄÄKÄRIIN MAHDOLLISIMMAN NOPEASTI**

SILMÄVAMMAT

RIKKA SILMÄSSÄ:

- ÄLÄ HANKAA SILMÄÄ
- HUUHTELE RUNSAALLA VEDELLÄ

JOS ROSKA EI LÄHDE SILMÄSTÄ TAI SILMÄÄN ON OSUNUT TERÄVÄ TAI TYLPPÄ ISKU:

- VAMMAN VAKAVUUDEN MUKAAN, PEITÄ SIDEHARSOLLA TAI VASTAAVALLA LAPSEN MOLEMMAT SILMÄT KEVYESTI
- OTA YHTEYS LÄÄKÄRIIN

PAELTUMAT JA ALILÄMPÖISYYS

PAELTUMAN OIREITA:

- **VALKEAT TUNNOTTOMAT LAIKUT IHOLLA**
- **TYYPILLISET PAIKAT OVAT KORVALEHDET, NENÄ, POSKIPÄÄT, KÄDET JA VARPAAT**
- **PISTELY JA TUNNOTTOMUUS**

PAELTUMAN ENSIAPU:

- **VIE LAPSI SISÄTILOIHIN**
- **LÄMMITÄ PAELTUMAA 37-40 ASTEISELLA VEDELLÄ**
- **PIDÄ LAPSI LIIKKEESSÄ**

ALILÄMPÖISYYDEN OIREITA:

- **PAELU, VAPINA JA TÄRINÄ**
- **SEKAVUUS JA UNELIAISUUS**
- **JOS LAPSEN VATSAN ALUE TUNTUU NORMAALILÄMPÖISEEN KÄTEEN KYLMÄLTÄ**

ALILÄMPÖISYYDEN ENSIAPU:

- **VIE LAPSI SISÄTILOIHIN**
- **PIDÄ LAPSI LIIKKEESSÄ, JOS LAPSI JAKSAA**
- **JOS LAPSI EI PYSTY LIIKKUMAAN, KÄÄRI HÄNET PEITTOIHIN**
- **JOS LAPSI MENEETAJUTTOMAKSI, ASETA LAPSI KYLKIASENTOON JA SOITA HÄTÄNUMEROON 112**

PALOVAMMAT JA AURINGONPISTOS

PALOVAMMAN OIREET:

- **PALOVAMMA-ALUE PUNOITTA**
- **KOVA KIPU**
- **VOI ERITTÄÄ MYÖS KUDOSNESTETTÄ**

PALOVAMMAN ENSIAPU:

- **PIDÄ PALANUT ALUE 10 MINUUTTIA KYLMÄN VEDEN ALLA**
- **TARVITTAESSA SUOJAA PALOVAMMA-ALUE SUOJASIDOKSELLE**
- **ÄLÄ PUHKAISE MAHDOLLISIA RAKKULOITA**
- **OTA YHTEYS LÄÄKÄRIIN, JOS PALOVAMMA-ALUE ON SUURI**

AURINGONPISTOKSEN OIREET:

- **PÄÄNSÄRKY**
- **PAHOINVOINTI**
- **HEIKOTUS, HUIMAUUS**
- **ÄRTYMYS**

AURINGONPISTOKSEN ENSIAPU:

- **VIE LAPSI SUOJAAN AURINGONVALOLTA**
- **RIISU YLIMÄÄRÄISET VAATTEET**
- **JUOTA VIILEÄÄ VETTÄ**
- **LAITA LAPSI LEPÄÄMÄÄN**
- **VILVOITA JA VIILENNÄ LASTA**
- **OTA YHTEYS LÄÄKÄRIIN TARVITTAESSA**

MYRKYTYS

OIREET:

- PAHOINVOINTI
- OKSENTELU
- PÄÄNSÄRKY
- VATSAKIPU
- RIPULI
- HENGITYSVAIKEUS
- TAJUNNANTASON HÄIRIÖT

ENSIAPU:

- LASTA EI SAA OKSETTAA!
- SELVITÄ MYRKYTYKSEN AIHEUTTAJA, NAUTITTU MÄÄRÄ JA KELLON AIKA
- SOITA MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN 0800 147 111
 - TOIMI SAATUJEN OHJEIDEN MUKAISESTI
- JOS LAPSEN PERUSELINTOIMINNOISSA ON HÄIRIÖITÄ, SOITA HÄTÄNUMEROON 112

NENÄVERENVUOTO

- **OHJAA LAPSI NIISTÄMÄÄN JA ISTUMAAN ETUKUMARAAN ASENTOON**
- **NENÄÄ PURISTETAAN TIUKASTI YHTEEN NOIN 10 MINUUTTIA**
- **JOS VUOTO EI TYREHDY, LAPSEN NISKAAN VOI ASETTAA KYLMÄPUSSIN**
- **OTA YHTEYS LÄÄKÄRIIN, JOS VUOTO EI TYREHDY**

NYRJÄHDYKSET

OIREET:

- **KIPU, ARISTUS**
- **TURVOTUS**
- **MUSTELMA**
- **JÄYKKYYS**

ENSIAPU:

- **KOHOTA RAAJAA**
- **LAITA KYLMÄPUSSI KIPUALUEELLE**
- **MUISTA, ETTÄ VAMMAKOHDASSA VOI OLLA MURTUMA**
- **JOS KIPU JATKUU TAI TULEE MUITA OIREITA, LAPSI ON VIETÄVÄ LÄÄKÄRIIN**

MURTUMAT

OIREET:

- KIPU
- TURVOTUS
- EPÄNORMAALI LIIKKUVUUS
- VIRHEASENTO
- VOI KEHITTYÄ SOKKI

SOKIN OIREET:

- KALPEUS
- KYLMÄNHIKI
- LEVOTTOMUUS, SEKAVUUS
- TIHEENTYNYT HENGITYS
- NOPEA PULSSI
- SUUN KUIVUMINEN

ENSIAPU:

- SOITA HÄTÄNUMEROON 112
- ÄLÄ LIIKUTA VAMMA-ALUETTA
- TYREHDYTÄ NÄKYVÄ VERENVUOTO
- ÄLÄ SIDO RAAJAA
- SEURAA LAPSEN HENGITYSTÄ, VERENKIERTOJA JA TAJUNTA

ELÄIMEN PISTO TAI PUREMA

AMPIAISEN, MEHILÄISEN JA KIMALAISEN PISTO:

- **POISTA MAHDOLLINEN PISTIN VAROVASTI**
- **VIILENNÄ PISTOKOHTAA**
- **OTA YHTEYS LÄÄKÄRIIN**

PUNKKI:

- **POISTA PUNKKI IHOLTA OTTAMALLA PUNKISTA LUJA OTA LÄHELTÄ IHOA JA NOSTA SUORAAN YLÖSPÄIN**

KYYN PUREMA:

- **JOS PUREMA ON RAAJASSA, LASTOITA SE**
- **PIDÄ LAPSI MAHDOLLISIMMAN LIKKUMATTOMANA**
- **ÄLÄ KOSKETTELE PUREMAKOHTAA**
- **ANNA KYYPAKKAUKSEN KORTISONITABLETIT OHJEEN MUKAAN**
- **OTA YHTEYS HÄTÄNUMEROON 112**

VIERASESINE HENGITYSTEISSÄ

OIREET:

- **NOPEASTI KEHITTYNYT HENGITYSVAIKEUS**
- **KAKOMINEN, YSKIMINEN**
- **SISÄÄNHENGITYKSEN VAIKEUS**
- **HENGITYKSEN VINKUMINEN**
- **VÄSÄHTÄMINEN**
- **LAPSI SINERTÄÄ**
- **TAJUTTOMUUS, ELOTTOMUUS**

ENSIAPU:

- **SOITA HERKÄSTI HÄTÄNUMEROON 112**
- **KEHOITA LASTA YSKIMÄÄN**
- **JOS VIERASESINE EI POISTU:**
 1. **ASETA LAPSI ETUKUMARAAN KÄDEN TAI REIDEN YLI**
 2. **LÄIMÄYTÄ LASTA TERÄVÄSTI LAPALUIDEN VÄLIIN VIISI KERTAA JA KÄSKE LASTA YSKIMÄÄN SAMANAIKAISESTI. JOS LAPSI ON TAJUISSAAN, TOISTA.**
 3. **KÄYTÄ HEIMLICHIN OTETTA TARVITTAESSA, EI SAA KÄYTTÄÄ ALLE 1-VUOTIAALLE!**
 4. **JOS VIERASESINE EI POISTU JA LAPSI MENE ELOTTOMAKSI, ALOITA ELVYTYS**

TAJUTTOMUUS

JOS LAPSI MENETTÄÄ ÄKILLISESTI TAJUNTANSA, SELVITÄ

- **SAATKO HÄNET HEREILLE: PUHUTTELE LASTA ÄÄNEKKÄÄSTI JA RAVISTELE HARTIOISTA**
- **MUISTA SOVITTAÄ KÄYTTÄMÄSI VOIMA LAPSEN KOON MUKAAN**

JOS LAPSI EI HERÄÄ, SOITA HÄTÄNUMEROON 112

- **ASETA PUHELIN KAIUTTIMELLE JA TOIMI SAATUJEN OHJEIDEN MUKAAN**

LAPSEN TULEE MAATA SELÄLLÄÄN, KUN SELVITÄT HENGITTÄÄKÖ LAPSI NORMAALISTI

- **AVAA LAPSEN HENGITYSTIET KOHOTTAMALLA LAPSEN LEUKAA HIEMAN**
- **LAITA POSKESI LAPSEN SUUN JA SIERAIMIEN ETEEN JA TUNNUSTELE ILMAVIRTAUSTA**
- **KATSO LIIKKUUKO RINTAKEHÄ**
- **KUUNTELE KUULUUKO HENGITYSÄÄNIÄ**

KÄÄNNÄ LAPSI KYLKIASENTOON JA TARKKAILE HENGITYSTÄ, KUNNES ENSIHOITO SAAPUU PAIKALLE

ELVYTYS

1. SELVITÄ SAATKO LAPSEN HEREILLE

- **PUHUTTELE LASTA ÄÄNEKKÄÄSTI JA RAVISTELE VAROVASTI HARTIOISTA**

2. JOS LAPSI EI HERÄÄ, SOITA HÄTÄNUMEROON 112

- **ASETA PUHELIN KAIUTTIMELLE JA JATKA AUTTAMISTA**

3. LAITA LAPSI SELÄLLEEN MAKAMAAN JA SELVITÄ HENGITTÄÄKÖ HÄN NORMAALISTI

- **AVAA HENGITYSTIET KOHOTTAMALLA LEUKAA JA KALLISTAMALLA PÄÄTÄ HIEMAN TAAKSEPÄIN**
- **TUNNUSTELE ILMAVIRTAA LAITAMALLA POSKI TAI KÄMMENSELKÄ SUUN JA SIERAINTEN ETEEN**
- **KATSO LIIKKUUKO RINTAKEHÄ**

4. JOS LAPSI EI HENGITÄ, ALOITA ELVYTYS 5 PUHALLUKSELLA

- **AVAA HENGITYSTIET LAPSEN PÄÄTÄ OJENTAMALLA**
- **SULJE LAPSEN SIERAIMET**
- **PUHALLA 5 KERTAA ILMAA KEUHKOIHIIN, NIIN ETTÄ RINTAKEHÄ NOUSEE**

5. ALOITA PAINELUELVYTYS

- **ASETA KÄMMENESI KESKELLE LAPSEN RINTALASTAA**
- **PAINA YHDELLÄ KÄDELLÄ RINTALASTAA KOHTISUORAA ALASPÄIN 30 KERTAA**
- **HUOM! ALLE 1-VUOTIALLA PAINELU TAPAHTUU KAHDELLA SORMELLA!**
- **LASKE PAINELUT ÄÄNEEN**

6. JATKA ELVYTYSTÄ 30 PAINALLUSTA JA 2 PUHALLUSTA, KUNNES ENSIHOITO SAAPUU PAIKALLE TAI LAPSI VIRKOOA

HÄTÄILMOITUS 112

- **SOITA HÄTÄPUHELU ITSE, JOS VOIT**
- **KERRO, MITÄ ON TAPAHTUNUT**
- **KERRO TARKKA OSOITE JA KUNTA**
- **VASTAA KYSYMYKSIIN**
- **JOS OLET YKSIN, KYTKE PUHELIMEN KAIUTINTOIMINTO PÄÄLLE JA JATKA AUTTAMISTA**
- **TOIMI ANNETTUJEN OHJEIDEN MUKAISESTI**
- **LOPETA PUHELU VASTA SAATUASI LUVAN**
- **OPASTA LISÄAPU PAIKALLE**
- **SOITA UUELLEEN, JOS TILANNE MUUTTUU**

HUOM!

- **VOIT SOITAA HÄTÄPUHELUN 112 SUOMI - SOVELLUKSELLE, KUN OLET LADANNUT SEN PUHELIMEESI ETUKÄTEEN.**
- **TÄLLÖIN HÄTÄKESKUSPÄIVYSTÄJÄ NÄKEE VÄLITTÖMÄSTI SIJAINNIN, JOSTA PUHELU TULEE.**

MUUT ENSIAPUNUMEROT

MYRKYTYSTIETOKESKUS P. 0800 147 111

TAIVASSALON TERVEYSASEMA

APULANPOLKU 1, TAIVASSALO

AJANVARAUS ARKISIN 8-15 P. 02 8451 2401

HAMMASHOITOLA P. 02 8451 2901

YHTEISPÄIVYSTYS KLO 8.00-20.00

**VAKKA- SUOMEN SAIRAALAN PÄIVYSTYS ON AVOINNA
JOKAISENA PÄIVÄNÄ**

TERVEYSTIE 2

23500 UUSIKAUPUNKI

P. 02 313 8800

**LASTEN- JA NUORTEN PÄIVYSTYS MAJAKKA-
SAIRAALA, TURKU P. 02 313 1420**

MAJAKKA-SAIRAALASSA HOIDETAAN

**YMPÄRIVUOROKAUTISESTI ALLE 16-VUOTIAITA LAPSIA JA
NUORIA, JOTKA TARVITSEVAT PÄIVYSTYKSELLISTÄ HOITOA.**

**VAKKA-SUOMEN ALUEEN LAPSET KÄYTTÄVÄT EDELLEEN
AUKIOLOAIKOJEN PUITTEISSA OMIA PÄIVYSTYKSIÄÄN!**

PÄIVÄKODIN YHTEYSTIEDOT

PÄIVÄKOTI PIKKUPOIJU

LAMBONKUJA 3

23310 TAIVASSALO

METSÄMANSIKAT P. 044 387 3290

MUSTIKAT P. 044 702 2279

VILLIVADELMAT P. 044 702 2280

PUOLUKAT P. 044 387 3265

ENSIAPUTARVIKKEET PÄIVÄKODISSA

- **ANTISEPTISTÄ HAAVAN PUHDISTUSAINETTA**
- **KÄSIEN DESINFIOINTIAINETTA**
- **LAASTAREITA, SIDOSTARPEITA, JOUSTOSITEITÄ**
- **KYLMÄPUSSEJA**
- **SILMÄHUUHDE**
- **JODITABLETTEJA**
- **HIILITABLETTEJA (ENNEN ANTAMISTA
SOITETTAVA MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN)**
- **KYYPAKKAUS**
- **PUNKKIPIHDIT**
- **KEITTIÖSAKSET JA KYNSISAKSET**
- **KUUMEMITTARI**
- **HAKANEULOJA**

ENSIAPUTARVIKKEET RETKELLE MUKAAN

- **kertakäyttöinen kylmäpakkaus**
- **laastareita**
- **sakset**
- **kyypakkaus**
- **sideharsoa**
- **kolmioliina**
- **puhdasta vettä**
- **puhelin, jossa akkua riittävästi**

HÄTÄNUMERO 112

MYRKYTYSTIETOKESKUS 0800 147 111

LÄHTEET

Barraslough, N. (2008). Paediatric first aid made easy.

BritishRedCross. First aid. Haettu osoitteesta 27.3.2022

<https://www.redcross.org.uk/first-aid/learn-first-aid-for-babies-and-children>

Castren, M., Helveranta, K., Kinnunen, A., Korte, H., Laurila, K., Paakkonen, H., Pousi, H. & Väisänen, O. (2014). Ensihoidon perusteet. Otavan kirjapaino.

European resuscitation council. Haettu osoitteesta 25.3.2022

<https://cprguidelines.eu/>

Hoppu, K., Pohjalainen, T. & Taalikka, P. (2002). Lasten myrkytykset. Duodecim.

Korppi, H., Ripatti, T. & Korppi, P. (2012). Lastentautien päivystyskirja. Duodecim.

Korte, H. & Myllyrinne, K. (2017). Ensiapu. Otavan kirjapaino Oy.

Kuisma, M., Holmström, P., Nurmi, J., Porthan, K. & Puolakka, T. (2021). Ensihoito. Sanoma Pro Oy.

Käypä hoito. Lapsen peruselvytys. Haettu 20.3.2022 osoitteesta

<https://www.kaypahoito.fi/imk01440>

Myllyrinne, K. & Putko, L. (2022). SPR:n elvytys- ja ensiapuohjeet.

Punainen Risti Aineistoryhmä. Haettu 15.3.2022 osoitteesta

https://www.punainenristi.fi/globalassets/3.-ensiapu--paasivu/ensiapuohjeet/spr_elvytys--ja-ensiapuohjeet_2022_fin.pdf

Punainen Risti. Ensiapu. Haettu 20.3.2022 osoitteesta

<https://www.punainenristi.fi/ensiapu/>

Suomen Elvytysneuvosto. Ensiapuohjeet. Haettu 22.3.2022 osoitteesta

<http://www.elvytysneuvosto.fi/erc-guidelines-2021-ensiapuohjeet/>

Kuvat: Heidi Wittfooth

Henkilöt kuvissa: Teemu Makkonen & Tanja Juntura

Ensiapu varhaiskasvatuksessa

Heidi Wittfooth
2022

Opinnäytetyö

- Heidi Wittfooth
- Satakunnan Ammattikorkeakoulu
- Lasten ensiapuopas Taivassalon varhaiskasvatuksen henkilökunnalle
- 2022
- Taivassalon kunta työn tilaaja ja yhteyshenkilönä Sanna Laakso
- Ohjaavaopettaja Elina Lahtinen

Kuva: PowerPoint kuvapankki

Hieman taustaa...

Mitä ensiapu on?

- Tapahtuma paikalla annettavaa ensiapua
- Lasten ja aikuisten ensiapu ei poikkea toisistaan pääpiirteissään
- Lapsen koko sekä ikä suhteutettava annettavaan ensiapuun
- Kivun hallinta!!!

Tapaturmat...

- Useimmiten kaatuminen, törmäys, putoaminen
- Tapahtuu useimmiten ulkona
- Joka kymmenes vaatii sairaalahoitoa
- Ennaltaehkäisyllä iso rooli

Turvallisuus ja
ensiapuosaaminen
varhaiskasvatuksessa

- Turvallinen varhaiskasvatusympäristö luo pohjan kasvua ja oppimista tukevalle rauhalliselle ilmapiirille sekä lisää lasten ja henkilöstön hyvinvointia.
- Varhaiskasvatuksen turvallisuus on kaikkien työntekijöiden, varhaiskasvatuksen toimintayksiköistä ja niiden tiloista vastaavien sekä huoltajien yhteinen asia.
- Turvallisuuksuunnitelma näiden pohjalla
- Koulutuksen myötä riittävä osaaminen, Taivassalon kunta kouluttaa
- Henkilöstömitoitus, kelpoisuus ja ryhmien enimmäiskoko, pysyvyys

Kuva: PowerPoint kuvapankki

Lasten tapaturmien ehkäisyyn osalta huomioitavaa varhaiskasvatuksessa

- kalusteiden ja rakenteiden kestävyys, tukevuus ja muotoilu
- laitteiden materiaalit
- portaiden kaiteet ja portit
- aitojen rakenteet, korkeus ja portit
- leikeissä käytettävät välineet ja materiaalit
- sisä- ja ulkotiloissa olevien kasvien myrkyttömyys
- vaaralliset esineet, kuten tulitikut ja sytyttimet
- vaarallisten aineiden ja lääkkeiden säilytys
- liikennepäristö ja kotimatkat.

Lähde: Opetushallitus 27.1.2022

Tapaturman sattuessa huomioitavaa:

- Tapaturman tai sairastumisen sattuessa tulee henkilöstön ottaa välittömästi yhteys lapsen huoltajiin ja sopia jatkotoimenpiteistä.
- Tarvittaessa henkilöstö ottaa yhteyden myös terveyskeskukseen/hätäkeskukseen.
- Tapaturman vakavuudesta ja huoltajan kanssa sovitusta riippuen henkilökunta vie lapsen sairaalahoitoon tai lapsen huoltaja hakee lapsen viedäkseen hoitoon.
- Jos päiväkodin henkilökunta saattaa lapsen sairaalaan, tulee hänellä olla mukanaan lapsen hoitoa koskevat tarvittavat tiedot: henkilötiedot, tieto sairauksista, allergioista, yliherkkyyksistä sekä huoltajien yhteystiedot.
- Matka sairaalaan kuljetaan joko taksilla tai ambulanssilla.

Lähde: 27.1.2022 Opetushallitus

Ensiapu

Kuva: PowerPoint kuvapankki

ALLERGINEN REAKTIO

Kuva: PowerPoint kuvapankki

ANAFYLAKTINEN
SOKKI

Kuva: Heidi Wittfooth

PIENET
NAARMUT
JÄ I HORIKOT

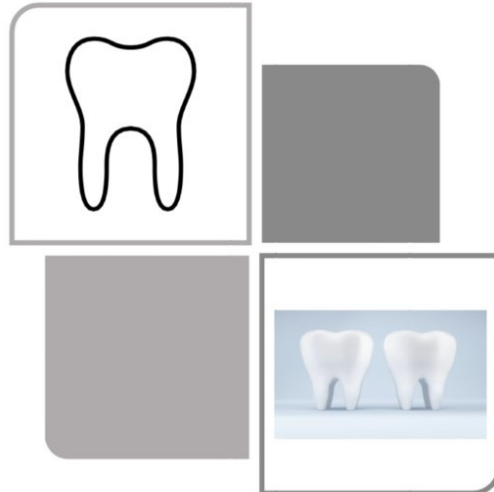
Kuva: Heidi Wittfooth

ISOT HAAVAT JA
VERENVUOTO

Kuva: Heidi Wittfooth

HAMMASTAPATURMAT

Kuvat: PowerPoint kuvapankki

SILMÄVAMMAT

Kuva: Heidi Wittfooth

PALELTUMAT JA ALILÄMPÖISYYS

Kuva: PowerPoint kuvapankki

PALOVAMMAT JA AURINGONPISTOS

Kuva: PowerPoint kuvapankki

MYRKYTYS

Kuva: PowerPoint kuvapankki

NENÄVERENVUOTO

Kuva: Heidi Wittfooth

NYRJÄHDYKSET

Kuva: Heidi Wittfooth

MURTUMAT

Kuva: PowerPoint kuvapankki

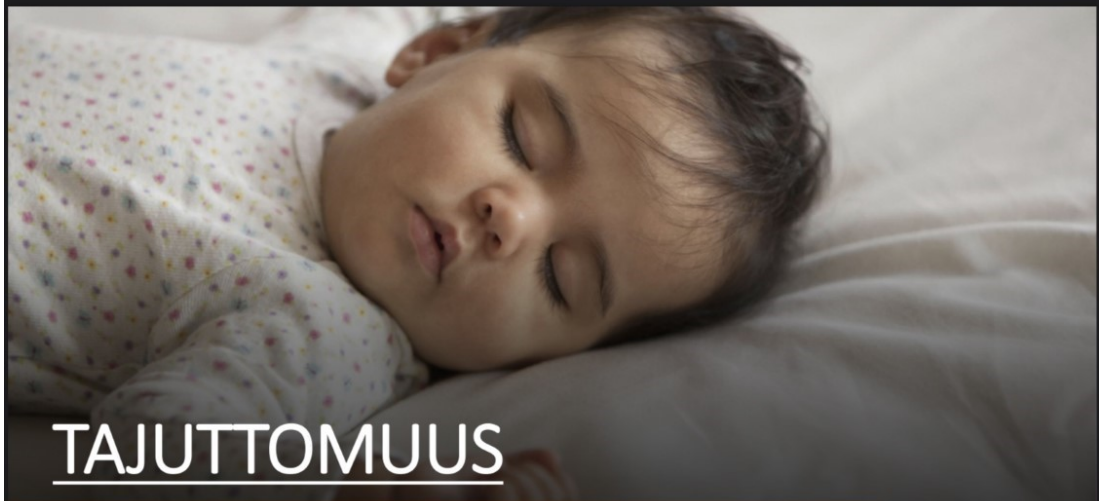
ELÄIMEN PISTO JA PUREMA

Kuva: PowerPoint kuvapankki

VIERASESINE
HENGITYSTEISSÄ

Kuva: Heidi Wittfooth

TAJUTTOMUUS

Kuva: PowerPoint kuvapankki

ELVYTYS

30 painallusta ja 2 puhallusta!

Alle 1-vuotias

Yli 1-vuotias

Kuvat: Heidi Wittfooth

HÄTÄILMOITUS 112

MUUT ENSIAPUNUMEROT

MYRKYTYSTIETOKESKUS P. 0800 147 111

TAIVASSALON TERVEYSASEMA
APULANPOLKU 1, TAIVASSALO
AJANVARAUS ARKISIN 8-15 P. 02 8451 2401

YHTEISPÄIVYSTYS KLO 8.00-20.00
VAKKA-SUOMEN SAIRAALAN PÄIVYSTYS ON AVOINNA JOKAISENA PÄIVÄNÄ
TERVEYSTIE 2
23500 UUSIKAUPUNKI
P. 02 313 8800

LASTEN- JA NUORTEN PÄIVYSTYS MAJAKKA-SAIRAALA, TURKU P. 02 313 1420
MAJAKKA-SAIRAALASSA HOIDETAAN YMPÄRIVUOROKAUTISESTI ALLE 16-VUOTIAITA LAPSIJA NUORIA, JOTKA TARVITSEVAT
PÄIVYSTYKSELLESTÄ HOITOJA.
VAKKA-SUOMEN ALUEEN LAPSET KÄYTTÄVÄT EDELLEEN AUKIOLOAIKOJEN PUITTEISSA OMA PÄIVYSTYSIÄÄN!

ENSIAPUTARVIKKEET PÄIVÄKODISSA

- ANTISEPTISTÄ HAAVAN PUHDISTUSAINETTA
- KÄSIEN DESINFIOINTIAINETTA
- LAASTAREITA, SIDOSTARPEITA, JOUSTOSITEITÄ
- KYLMÄPUSSEJA
- SILMÄHUUHDE
- JODITABLETTEJA
- HIILITABLETTEJA (ENNEN ANTAMISTA SOITETTAVA MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN)
- PUNKKIPIHDIT
- KEITTIÖSAKSET JA KYNSISAKSET
- KUUMEMITTARI
- HAKANEULOJA

ENSIAPUTARVIKKEET RETKELLE MUKAAN

- kertakäyttöinen kylmäpakkaus
- laastareita
- sakset
- kyypakkaus
- sideharsoa
- kolmioliina
- puhdasta vettä
- puhelin, jossa akkua riittävästi

Kuva: Heidi Wittfooth

LÄHTEET

- BritishRedCross. First aid. Haettu osoitteesta 27.3.2022 <https://www.redcross.org.uk/first-aid/learn-first-aid-for-babies-and-children>
- Castren, M., Helveranta, K., Kinnunen, A., Korte, H., Laurila, K., Paakkonen, H., Pousi, H. & Väisänen, O. (2014). Ensihoidon perusteet. Otavan kirjapaino.
- European resuscitation council. Haettu osoitteesta 25.3.2022 <https://cprguidelines.eu/>
- Hoppu, K., Pohjalainen, T. & Taalikka, P. (2002). Lasten myrkytykset. Duodecim.
- Korppi, H., Ripatti, T. & Korppi, P. (2012). Lastentautien päivystyskirja. Duodecim.
- Korte, H. & Myllyrinne, K. (2017). Ensiapu. Otavan kirjapaino Oy.
- Kuisma, M., Holmström, P., Nurmi, J., Porthan, K. & Puolakka, T. (2021). Ensihoito. Sanoma Pro Oy.
- Käypä hoito. Lapsen peruselvytys. Haettu 20.3.2022 osoitteesta <https://www.kaypahoito.fi/imk01440>
- Myllyrinne, K. & Putko, L. (2022). SPR:n elvytys- ja ensiapuohjeet. Punainen Risti Aineistoryhmä. Haettu 15.3.2022 osoitteesta https://www.punainenristi.fi/globalassets/3.-ensiapu-paasivu/ensiapuohjeet/spr_elvytys-ja-ensiapuohjeet_2022_fin.pdf
- Opetushallitus. (2022). Varhaiskasvatuksen turvallisuustyön organisointi ja johtaminen. Haettu 27.1.2022 osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatuksen-turvallisuustyon-organisointi-ja-johtaminen>
- Punainen Risti. Ensiapu. Haettu 20.3.2022 osoitteesta <https://www.punainenristi.fi/ensiapu/>
- Suomen Elvytysneuvosto. Ensiapuohjeet. Haettu 22.3.2022 osoitteesta <http://www.elvytysneuvosto.fi/erc-guidelines-2021-ensiapuohjeet/>

